Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі



СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237, 4-0807
УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXI. Ч. 157. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 17-го СЕРПНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 17, 1954. No. 157. VOL. LXI.

КОНҐРЕС МАЄ ВИРІШИТИ ТРИ ЗАКОНОПРОЄКТИ

ПЕРЕД ФЕРІЯМИ МАЄ КОНҐРЕС ВИРІШИТИ ЗАКОНОПРОЄКТИ ПРО ДОПОМОГУ ФАРМЕРАМ, АТОМОВИЙ ЗАКОН І ЗАКОН ПРО ЗАБОРОНУ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ

Вашинґтон. — Конґрес цього тижня плянує закінчити свою сесію і нове його засідання відбудеться аж в січні 1955 року, коли він зійдеться після виборів у новому складі. Але перед Конґресом ще є три важливі закони досі невирішені: фармерський закон, закон про атомову енерґію та справа поставлена поза законом комуністичної партії та всіх інших організацій, що підтримують програму комуністів. Перші два закони вніс уряд, а третій внесли демократи, і сенат однодушно прийняв цей закон, хоч уряд і президент Айзенгавер противляться його прийняттю, бо комуністи пішли б тоді зовсім в підпілля, де важко було б їх контролювати, і дехто міг би вважати комуністів за мучеників після поставлення їх поза законом. Провідник республіканської більшости в Сенаті сенатор Вільям Новленд має переконати президента Айзенгавера, що Конґрес таки хоче заборонити комуністичну партію, і що Палата Репрезентантів прийме дещо змінений законопроєкт про заборону комуністичної партії, так що й уряд зможе на нього погодитися. Ця справа буде вирішуватися на конференції республіканських провідників із президентом, що має відбутися в понеділок 16 серпня. Це буде остання конференція перед закінченням цієї сесії 83 Конґресу. Президент Айзенгавер хвалив успіхи цієї сесії Конґресу на пресовій конференції і заявив, що з ними Республіканська Партія сміло може йти до переможних виборів восени цього року. Республіканський сен. Стайлес Бріджес заявив, що податковий закон приносить полегші всім верствам населення, а закон про допомогу фармерам для належної підпримки цін на фармерські продукти допоможе позбутися надвишки фармерських продуктів, які тепер треба магазинувати в складах і не знати, що з ними робити. Бріджес хвалив також закон про збільшення на кілька мільйонів осіб, що мають належати до соціяльного забезпечення. Але демократи невдоволені успіхами цього Конґресу і демократичний сенатор Волтер Ф. Джордж заявив, що Конґрес не має чим хвалитися, бо він нічого надзвичайного не доказав. Висліди праці теперішнього Конґресу рішатимуть про те, який буде найближчий Конґрес, що його виберуть в листопаді цього року. Республіканці мають дуже незначну більшість в Сенаті (48 республіканців, 47 демократів і один незалежний сенатор Морс), а в Палаті Репрезентантів ця більшість малощо більша (219 республіканців, 213 демократів і один незалежний — конґресмен Фрезієр Рімс). Досі незалежний сенатор Морс голосував в організаційних справах з республіканцями, але він заявив, що в січні 1955 року він не буде цього робити, і республіканці легко зможуть втратити контролю в Сенаті.

НАМАГАЮТЬСЯ УСТІЙНИТИ ФАРМЕРСЬКИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ



Сенатор Джордж Айкен (зліва), голова сенатської аґрікультурної комісії, та конґресмен Кліффорд Говп, намагаються знайти компромісове погодження між сенатським і палатним фармерським законопроєктом, який повинен бути ухвалений ще перед відроченням уже і так протягненої сесії.

Президент підписав податковий закон

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер підписав в понеділок 16 серпня під час окремої церемонії податковий закон, який принесе користь окремим податковцям і корпораціям в сумі 1,363,000,000 долярів річно. Це найбільші зміни в податковій системі від кількадесятьох років бо новий закон обіймає 929 сторінок, і його вважають республіканці за успіх президента Айзенгавера, хоч демократи твердять, що він корисний тільки багатшим колам податковців. Новий податковий закон дає полекші тим, що мають більші видатки на лікування; матерям, які працюють і мають на вихованні малі діти; власникам паїв, які приносять дивіденду; особам, які живуть з емеритури, вдовам і вдівцям та іншим групам осіб. В цьому законі є багато пунктів, які змагають до того, щоб заохотити підприємців до інвестицій, зменшуючи їм податки.

Армія ЗДА вводить твердий вишкіл

Вашинґтон. — Від війни в Кореї в американській армії переведено „мирну революцію", яка змагає до того, щоб вояки відбули твердий вишкіл та позбулися „демократичних" навичок і навчилися дисципліни. Окрема комісія, складена з одного генерала-бриґади та шістьох полковників, вивчала цю справу і прийшла до висновків, що „м'який" вояк найшвидше гине на війні. Тому тепер аж 50 відсотків часу, призначеного на вишкіл, присвячується на те, щоб фізично скріпити та загартувати рекрутів, бо військо — це не „медичні сестри". 33 відсотки вишкільного часу присвячується на нічні вправи. Збільшується також дисципліну, змагається до того, щоб більший авторитет мали також і резервові старшини.

Справа Йона — найбільший удар для Аденауера

Бонн. — „Загально з усіх сторін признають, що ніщо не могло так надщербити престиж уряду Аденауера і коаліційних західньо - німецьких партій, як афера Йона" — депешував до „Ню Йорк Таймсу" його тутешній кореспондент. Німці стурбовані й розчаровані хиткістю, яку уряд Аденауера проявив у цій несамовитій афері, — переході до комуністів керівника західньо-німецької служби безпеки, д-ра Отта Йона. Спершу, після журливої мовчанки, міністер внутрішніх справ д-р Ґерґард Шредер, заявив, що Йона вхопили комуністи, потім, що його заманули до Східнього Берліну, при чому уряд призначив пів мільйона марок нагороди тому, хто розкриє всі подробиці тайни зникнення Йона. Аж врешті той сам міністер Шредер заявив, що Йон — зрадник. Така хиткість позиції членів уряду захитала престижем самого канцлера. З ініціятиви соціял-демократів, які мають 151 мандатів у парляменті, з початком вересня збереться надзвичайна сесія західньо-німецького парляменту, спеціяльно для вияснення, скільки правди є в тому, що Йон сказав на пресовій конференції у Східньому Берліні про таємні угоди щодо творення німецької армії і про зріст нацистських впливів у державному апараті. Канцлер Аденауер заповів, що він приїде до Бонну в понеділок 16-го серпня, перериваючи свій літній відпочинок у горах. Виявилося, що коли нема в столиці 78-літнього Аденауера, то уряд не може справитися з надзвичайними проблемами.

Продовжується „холодна війна" між двома китайськими таборами

Тайпей, Формоза. — Після того, як комуно - китайський прем'єр Чу Ен-лай вніс формальний внесок на засіданні своєї ради міністрів, щоб „визволити" Формозу від „американських імперіялістів" і „бандитів Чіянґ Кай-шека", а комуно - китайський уряд затвердив ту постанову, — прем'єр в уряді Чіянґ Кай-шека на Формозі заявив, що та комуністична погроза є тільки вислідом страху комуністичного режиму в Китаї перед висадом військ Чіянґ Кай-шека на китайському суходолі. Китайські комуністи, мовляв, здають собі справу, що коли б Чіянґ-Кай-шек висадився в Китаї, то комуністичний режим завалиться. Все ж, інформаційні джерела китайських націоналістів признають, що в комуністичному Китаї почали формувати „армію визволення", куди призначено вже понад 100,000 вояків і 12,000 вишколених парашутистів. Командувач націонал-китайського летунства видав приказ про конечність сторожкости з уваги на можливість нападу на Формозу. Командувач американського летунства на Далекому Сході, генерал Партридж, приїхав на 3 дні на Формозу. Сенатор Вайлей, голова сенатської комісії для закордонних справ, коментуючи ті останні події, ствердив, що коли комуністи нападуть на Формозу, то станеться це з приказу Москви, яка таким чином захоче відвернути увагу світу від своїх найважніших цілей, які лежать на Близькому Сході і в Европі.

В ЧЕТВЕР ВИРІШИТЬСЯ ДОЛЯ ЗАХІДНЬОГО ОБОРОННОГО ПАКТУ

ЗДА, АНГЛІЯ І ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА, НЕВДОВОЛЕНІ ЗМІНАМИ, ЩО ЇХ ПРОПОНУЄ ФРАНЦІЯ. КОНФЕРЕНЦІЯ В БРЮССЕЛІ ВИРІШИТЬ В ЧЕТВЕР, ЧИ ВДЕРЖИТЬСЯ ЗАХ. ОБОРОННИЙ ПАКТ.

Вашинґтон. — Офіційно повідомляють з Вашинґтону тільки те, що американський уряд дбайливо розглядає проєкт змін в західньо - оборонному пакті, що його представив французький прем'єр і міністер закордонних справ, Мендес - Франс. Однак півофіційні коментарі зазначають, що ЗДА, хоч дуже невдоволені запропонованими змінами, схильні були б піддержати їх, якщо мали б певність, що основний принцип західнього пакту — відбудова німецької армії і включення її в західню оборонну систему — буде, за французькими змінами, так само реальний у практиці. Так само в Лондоні прийнято проєкт французького прем'єра з неохіттю, невдоволенням і розчаруванням. За вийнятком лівого крила Партії Праці, обидві англійські партії, консервативна і соціялістична, стоять на становищі, що для оборони Европи є необхідна німецька армія і що західній оборонний пакт є найкращою формою для німецької ремілітаризації. Бельгійський міністер закордонних справ висловився, що не може бути „підмінки" для теперішнього пакту. Найгірше враження зробили французькі пропозиції в Західній Німеччині. Зміни, пропоновані Мендесом-Франсом, нівечать — на думку західньо - німецьких політиків — принцип рівности всіх шести партнерів західньо-оборонного пакту (Франції, Італії, Бельгії, Голляндії, Західньої Німеччини й Люксембурґу) і зводять відбудовану західньо - німецьку армію до ролі колоніяльного війська, якого роля була б тільки боронити німецьку територію перед совєтською атакою, поки інші західні армії відступлять, сама ж німецька армія не мала б права відступати на французьку територію. Так само французький проєкт, щоб спільний штаб мав право призначувати старшин до німецької армії, без того права у відношенні до інших національних армій, це, в опінії німців, образа для німецького народу. Знову ж застереження, що західній пакт перестане діяти, якщо наступить об'єднання Німеччини, є інтерпретоване ,як запрошення під адресою Совєтів, які в такому випадку в кожній хвилині могли б знівечити західній оборонний пакт. Той пакт, прийнятий згаданими шести державами в Парижі 27 травня 1952 року, якого офіційна назва є Европейська Оборона Спільноти і який є відомий під скороченою назвою „пакту Оборонної Спільноти", — не є ратифікований лише Італією, яка хоче спершу поладнання проблеми Трієсту, і Францією. Але навіть в Італії не сподобались зміни, що їх запропонував Мендес - Франс, який хотів би задовольнити і прихильників і противників того пакту в самій Франції. У четвер зберуться всі сиґнатарі того пакту у Брюсселі і вирішать, чи можна прийняти пропоновані Францією зміни, які в першу чергу позбавляють будучу европейську армію її одностайного европейського характеру та роблять із неї союз національних армій, не підтримуючи таким чином ідеї тісної европейської спільноти, зате надають Франції упривілеєне становище, як головного доставця важкої зброї для всіх національних европейських армій. (Про інші подробиці проєктованих змін і їх наслідки у Франції — на іншому місці).

Майже на три більйони збільшилися життєві забезпечення в цьому році

Інститут Життьових Забезпечень повідомляє, що в 1-шій половині цього року економіка країни скріпилася на 2,-800,000,000 долярів, які зібрали 800 компаній, що переводять життьові убезпечення. Перше півріччя цього року виказує найбільшу суму забезпечень в історії забезпеченевих аґенцій і товариств. Наприкінці червня 1953 року сума всіх забезпечень становила 75,403,000,000 долярів, наприкінці 1953 року — 78,-201,000,000, а на прикінці червня 1954 року — 80,981,-000,000. В першій половині цього року забезпеченеві товариства видали будівельних позичок на суму 2,292,000,000 долярів.

Селлер вніс законопроєкт на зміну іміґраційного закону

Вашинґтон. — Демократичний конґресмен із Брукліну Еменюел Селлер вніс до Палати Репрезентантів законопроєкт про полегші новим іміґрантам, які мають право прибути до ЗДА на основі іміґраційного закону з 1953 року. В цьому законопроєкті між іншими змінами, пропонується скреслити пункт, згідно з яким країна, звідки виїжджає новий іміґрант до ЗДА, має погодитися знову прийняти його до себе, якщо б зайшла потреба його депортації.

Саймінґтон за збільшення летунства ЗДА

Вашинґтон. — Демократичний сенатор Стюарт Саймінґтон у своїй сенатській промові гостро критикував теперішній стан американського летунства. Він відповідав на промову республіканського сенатора, голови Сенатської Комісії Збройних сил, Леверетта Солтонстолла, який твердив, що летунство ЗДА розбудоване на здорових основах і що немає конечної потреби його розбудовувати. — Саймінґтон домагається розбудови американського летунства, щоб можна було протиставитися російській небезпеці, головним чином совєтським керованим стрільнам. — (Саймінґтон був секретарем летунства під час президентури Г. Трумана). Саймінґтон сказав, що Солтонсталл заявив, що його похвала американському летунству є „холодна і об'єктивна". „Це правда, — казав Саймінґтон, — але цей холод такий сильний, немов відносився б до подій на якійсь іншій далекій пляneті, а не на землі, бо Солтонстолл зовсім не згадував про зростаючу совєтську летунську силу і про те, як збільшуються со'єтські запаси атомових і водневих бомб та про той поступ, який Совєти зробили в розбудові керованих стрілен, які через кілька років зможуть досягти і цю країну."

Комуно-китайці урочисто вітають англійських соціялістів

Пейпінґ. — Комуно-китайський прем'єр і міністер закордонних справ та цілий ряд інших найвищих достойників теперішнього режиму в Китаї вітали 8 англійських парляментаристів, членів Партії, які, після двох днів перебування в Москві на бенкетах і нарадах з совєтськими достойниками, прибули совєтським літаком до столиці Комуністичного Китаю. Вони були заповіджені на другий день на авдієнції у голови Комуністичного Китаю МаоТсе-тунґа і задумують залишитись в Комуністичному Китаї поверх два тижні, після чого повернуться до Лондону дорогою через Гонґ Конґ.

Петрова купили за 5,000 фунтів

Мелбурн, Австралія. — Лідер опозиції в австралійському парляменті, д-р Герберт Еватт, закинув прем'єрові Мензісові, що він використав історію з совєтським шпигуном Владиміром Петровим для виборчих цілей. Мензіс фальшиво представив, що Петров утік із совєтського посольства з ідеалістичних мотивів і добровільно передав австралійській владі документи про совєтську шпигунську сітку. Тим часом австралійська контррозвідка ще раніше нав'язала контакт з Петровим, який був офіційно третім секретарем совєтської амбасади, і купила в нього всі документи за 5,000 фунтів ($11,500). Мензіс заявив, що він дізнався про це вже після своєї заяви про втечу Петрова, і що у виборчій кампанії не використав ані одного купленого документа. Коли б же він, Мензіс, використав у виборах документи Петрова, то Еватта не було б більше у парляменті: з тих документів виходить, що особистий секретар Еватта, Суллліван, передав совєтській амбасаді список австралійських журналістів, що їх потім амбасада старалася перекуплювати.

Сенатор Ферґусон хвалить оборонну систему ЗДА

Вашинґтон. — Сенатор Гомер Ферґусон у своїй промові в Сенаті боронив проти критики демократів теперішню елястичну оборонну систему ЗДА, що її розбудував президент Айзенгавер із своїми фахівцями. Мічіґенський сенатор заявив, що президентові та його помічникам вдалося розбудувати цю оборону за допомогою таких низьких коштів, які не привели країну до господарського хаосу. „При дальшій обережності, сказав Ферґусон, і при цій оборонній системі ми приготовані на всяку можливість і не будемо мати другого Перлгарбору".

Неґри проти кандидатів, які противляться скасуванню сеґреґації

Атланта, Джорджія. — Неґритянський комітет, складений зі 100 осіб, закликає все кольорове населення Джорджії не голосувати за тих кандидатів, які противляться скасуванню сеґреґації. Цей комітет хоче зібрати до 8 вересня 500,000 підписів для підтримки своїх домагань. В заяві комітету між іншим сказано: Кандидат на публічне становище, який публічно заявляє, що не погоджується з законами державними, є або нечесною людиною, або негідний довір'я народу". Кожний урядовець мусить скласти присягу, що буде підтримувати Конституцію ЗДА, а конституцію творять також і рішення Найвищого Суду ЗДА.

Помер винахідник кермованих бальонів ґраф Цеппелін

Бонн. — Д-р Гуґо Цеппелін, якого іменем названо бальони для далекопростірних летів, отин із піонерів летунства, помер у Фрідріхсгафен на недугу серця у віці 86 років. Він пільотував поверх 100 разів нові типи літаків і бальонів в їх пробних летах і прилетів 15 жовтня 1924 р., отже 30 років тому, на ЦР-3 власного винаходу — до Ню Йорку; це був 1-й трансокеанічний лет кермованим бальоном. На одному з таких бальонів, „Ґраф Цеппелін", — Гуґо Цеппелін перелетів в 1929 році довкола світу, зробивши у 101 годинах лет з Фрідрісхгафен до Японії і в 78 годинах і 58 хвилинах дорогу з Японії до Лос Анджелес. Вся подорож довкола світу тривала на „Ґрафі Цеппеліні" 288 годин і 14 хвилин. Згодом він сам обезцінив значення бальонів для повітроплавби і прихилився до думки, що треба удосконалювати літаки. Він дістав був різні високі відзначення і почесті від англійців, американців і інших націй. Французи судили його і його трьох синів за співпрацю з нацизмом, але фактично він був завжди проти-нацист. На цій підставі американці очистили його від усіх закидів щодо його поведінки під час війни.

Пплян Мендеса-Франса знівечує пакт Оборонної Спільноти

Париж. — Французький уряд офіційно переслав усім 5 іншим сиґнаторам того пакту, а також ЗДА й Англії, — текст запропонованих урядом змін. Він списаний на 14 машинових сторінках і не „модифікує", але фактично паралізує пакт Оборонної Спільноти, — стверджує „Ню Йорк Таймс" і висловлює підозріння, що французький прем'єр зумисне так сформулював свою пропозицію, щоб потім, коли її Захід не прийме, могти сказати своєму парляментові: „Я хотів рятувати пакт Оборонної Спільноти, але мені це не вдалося". З другого боку, Мендес-Франс виголосив в суботу 14 ц. м. промову через радіо, в якій поручав французам той пакт, кажучи, що ліпше контролювати німецьке озброєння, як дивитись, що німці, озброюються без ніякої контролі. 3 міністри в кабінеті Мендеса-Франса, де-ґолісти, зголосили свою димісію і їх портфелі перейняли інші коаліційні партії. Ще три інші де-ґолісти залишилися в кабінеті, роблячи залежним своє дальше становище від висліду конференції в Брюсселі, що відбудеться 19 ц. м. з представниками 5 інших сиґнатарів пакту, а то Західньої Німеччини, Італії, Голляндії, Бельгії і Люксембурґу.

Учителі домагаються підвишки платні

Шікаґо. — Голова Американської Учительської Федерації публічних шкіл Карол Дж. Меґел заявив, що Виконна Рада цієї Федерації на передконвенційних зборах обговорюватиме справу підвишки платні учителям публічних шкіл. Підвищка повинна виносити, на думку проводу учительської організації, від 500 до 1200 долярів річно, залежно від платень в окремих стейтах. ,Виховання шкільних дітей, казав він, находиться в оплаканому стані. Найближчого місяця відкриються публічні школи і в них бракувати ме 300,000 кваліфікованих учителів і 500,000 приміщень на кляси. Криза в шкільництві тепер найбільша після закінчення другої світової війни". В останніх роках тільки в деяких місцевостях була відповідна підвишка учительської платні.

В АМЕРИЦІ

● Сенатор Джозеф МекКарті наказав викинути із залі переслухань двох свідків, які заявили, що не будуть зізнавати перед ним тому, що проти нього самого є „поважні закиди". МекКарті сказав свідкові Луїсові Пассікови: „Гадаю, що ваш час вже минув. Американський нарід готовий вас позбутися".

● Ґватемальський амбасадор в Мехіко заявив, що його уряд погоджується на те, щоб був. ґватемальський президент Арбенц Ґузман залишив Ґватемалю. Ґузман знайшов азиль в мехікан. амбасаді в Ґватемалі.

● Вчора згинув на електричному кріслі Ґерґард А. Пуфф, який 1952 року вбив у Ню Йорку аґента ФБІ. Страчено його у в'язниці Сінґ Сінґ, Н. Й.

● Президент Айзенгавер погодився фотографуватись разом із 17 новими республіканськими кандидатами, які вперше кандидують до Конґресу. Айзенгавер фотографується тільки з тими кандидатами, які погоджуються підтримувати його програму.

● Щораз більше зростає число злочинців між малолітніми, які поповняють злочини під впливом телевізії, кіна та так званих каміксів. Число злочинів малолітніх зросло в останніх трьох роках на 400 відсотків.

● З Венкуверу в Канаді повідомляють, що в зв'язку з затримкою у рибній промисловості рибалки Бритійської Колумбії не зможуть збувати лососів і втратять два мільйони долярів впродовж тижня.

● Сенат прийняв закон про надання права на постійне перебування в ЗДА трьом чеським утікачам, Мірославові Словакові, Богумілові Суранові і Антонінові Волейнічекові, які на на торговельному літаку втекли з Чехії до Німеччини. Між втікачами є також пілот, який привів з Праги цей літак замість до Берна, — дя Франкфурту в Німеччині.

● Шотляндські протестанти проголосили офіційно, через управління Вільної Церкви Шотляндії, резолюцію з критикою поведінки королеви Єлисавети II, королеви матери Єлисавети і князя Единбурґу за те, що вони дозволили оприлюднити їхню грошову пожертву на відбудову збомбардованого під час останньої війни католицького собору в Шотляндії. Шотляндські протестанти добачують у цьому „небезпеку для протестантського характеру англійського народу".

В СВІТІ

У Тибеті, в місті Шіґатсе, завалилася святиня, підмулена повінню, і похоронила під своїми руїнами коло 200 осіб. У тому самому місті завалились підмулені водою бараки, в яких згинуло 500 вояків комуно-китайської армії, яка окупувала була Тибет.

● Італійський військовий літак упав на дерево в місті Вондо Кольцате в Італії. Під деревом „пікнікували" в той час кількананадцять осіб. Чотири з них згинули на місці. Пільот і інші члени залоги вискочили з парашутами і врятувалися.

● Під час демонстраційного 24-годинного страйку на острові Кипрі, зверненого проти задуманих англійцями репресій за кампанію на користь об'єднання Кипру з матірньою Грецією, — були відчинені тільки крамниці з харчами та підприємства турків. Не появились часописи, не видно було ні одної таксівки. Преса в самій Англії назагал поставилась прихильно до греків із Кипру, гостро критикуючи нетактовні розпорядження англійського ґубернатора.

● „Ізвєстія" розпочали кампанію проти датків „на пиво". Мовляв: совєтські громадяни пригадали собі „капіталістичний пережиток" і почали масово давати „на пиво" („на чай") кельнерам у ресторанах і каварнях, службі в театрі, купальнях і в готелях.. „Ізвєстія" домагаються законних репресій проти цього „передреволюційного" звичаю — карати як тих, що дають, так і тих, що беруть „на чай".

● Мадярщина, слідом за комуністичною Німеччиною, прийняла пропозицію президента Айзенгавера щодо допомоги потерпілим від повені Дунаю. Американський уряд звернувся до Ліґи Т-в Червоного Хреста, щоб вона взялася за виготовлення технічних детайлів. ЗДА призначили харчі вартости $4 мільйони для жертв на Мадярщині.

● З Кейптавну в Південній Африці виїхала ловецька експедиція, зорганізована тамошнім університетом, щоб живцем зловити кілька жираф, потрібних для дослідів медичному факультетові. Тамошні лікарі-професори зацікавились питанням кровообігу в жирафи: як діє серце цієї тварини з такою довгою шиєю. Досвідчені ловці думають ловити жирафи, стріляючи на них спеціяльними стрілами з наркотиками.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

УКРАЇНСЬКІ АКЦІЇ

Українські акції — якщо вжити в цьому випадку такого „капіталістичного" поняття — в міжнародній політиці взагалі, а в американській зокрема, з кожним днем збільшують свою вартість. На це є багато конкретних доказів, між якими в останньому часі вибивається хоч би досліджування очолюваною конґресменом Чарлзом Керстеном конґресовою комісією тактики і метод большевицького загарбання чужих країн.

На цю тему маємо деякі цікаві інформації з першої руки. На цю тему появився теж з датою 9-го серпня короткий урядовий „тимчасовий звіт". В усіх випадках українська справа виходить на перше місце. Комісія в своєму звіті признає заінтересування її працею та допомогу в ній збоку державного секретаря Дж. Ф. Доллеса та Державного Департаменту. Вже з цих перших інформацій та з короткого тимчасового звідомлення цілком виразно видно два головні факти: 1. комунізм є тотожний з історичним російським імперіялізмом, та 2. всякі сподівання на можливість „співжиття" і „співіснування" західньої і комуно - російської систем є не тільки наївною, але й небезпечною ілюзією. Українські арґументи грають у цих доказах чи не головну ролю.

Про ціну і важливість українських акцій в цих дослідженнях конґресової комісії може посвідчити вже та обставина, що з вісьмох днів, які мала до розпорядження згадана комісія для недавніх переслухань в Мюнхені, Німеччина, представників 20 національностей (поляки, мадяри, болгари, румуни, естонці, латиші, литовці, українці, білорусини, німці, чехи, словаки, росіяни, вірмени, грузини, азербайджанці, кавказці, козаки, туркестанці і татари), повних два дні віддано українцям.

З уст американських учасників праці комісії в цій країні і в Мюнхені можна було почути найбільші признання. Насамперед ствердженo дуже інтересний і багатомовний факт: усі інші поневолені Москвою неросійські національності вважають українців за провідну силу в боротьбі проти большевизму і російського імперіялізму. Другий факт, що найбільше звернув на себе увагу членів комісії та заімпонував їй є те, що для співпраці з цією комісією всі українські групи об'єдналися і створили одну принагідну репрезентацію. І, нарешті, третє: українці дали найбільш речовий і найдбайливіше приготований матеріял. Ці три факти перерішили те, що власне українцям комісія віддала найбільше часу і уваги.

Комісія продовжуватиме свою працю в поодиноких місцевостях цієї країни. Підготовою участи українців у переслуханнях комісії займається централя УКК, запросивши до співпраці представників тих організацій, що на тему, в якій комісія заінтересована, можуть дати найбільше і найбільш переконливих фактів. Кінцевим результатом комісії буде публікація всіх цих матеріялів у формі урядових документів. Україні та ще деяким іншим більшим націям мали б бути присвячені окремі томи, що стануть найбільш авторитетним джерелом не тільки для студій, але й для практичної американської політики.

Це є справа, вартости якої не можна переціннити. Важливе при цьому ще й те, що українська проблематика поступово переходить з меншовартісної в міжнародній політиці сентиментальної площини в практично-речову. При цьому немає сумніву, що в цьому рості українських акцій в міжнародній політиці грає ролю не тільки питома вага і потенціял України та українського народу, але й становище, активність та політика української еміґрації.

З цього можна поробити дальші практичні висновки. Якщо американським представникам у цьому конкретному випадку так дуже заімпонувала солідарна, об'єднана акція українців і якщо для них має таке багатомовне значення факт, що інші національності дивляться на українців, як на своїх провідників у боротьбі за волю, то можна собі легко уявити, яке неоціненне значення мала б для українських змагань та для української справи в міжнародній політиці справжня і повна консолідація українських сил у вільному світі та їхня одна, повна і найбільш авторитетна репрезентація. Це автоматично скріпило б і провідну українську ролю в змаганнях інших національностей.

Якщо б доля і добро України були в українських душах і серцях так само сильні і перші, як в українських словах, то ця проблема була б уже давно розв'язана, а з нею і українські акції в міжнародній політиці були б між першими в усіх випадках.

Канада і Стейти в дружній співпраці

У місцевості Масена, у нюйоркському стейті, на південь від канадійсько - американського кордону, і в місцевості Корнвал, у провінції Онтеріо, на північ від цього кордону, відбулися 10 серпня майже водночас дві церемонії для відзначення важливої історичної події, а саме — для започаткування побудови міжнародного каналу, який має сполучити Великі Озера з Атлантійським океаном. Проєкт, який упродовж 50 років натрапляв на внутрішні перешкоди, має бути здійснений за найближчих п'ять років, витратою 630 мільйонів долярів.

В американських церемоніях провідна роля припала ґубернаторові стейту Ню Йорк, Томасові Е. Дюї, який, натиснувши електричного ґудзика, запалив динамітові патрони, підкладені під підводною скелею біля острова Барнард, на ріці св. Лаврентія, і висадив таким чином у повітря масу каміння і води, в приявності 15,000 осіб, які були свідками цього величавого видовища. Це місце призначене на побудову ґреблі „Лонґ Солт Мем", яка заключатиме штучне озеро в долішній частині ріки св. Лаврентія, що має тут назву „Міжнародний Водоспад". Горішню ґреблю, звану „Ірoквойс Дем", побудують у віддалі 36 миль. Ширина озера становитиме 2-3 милі.

У канадійських церемоніях провідна роля належала прем'єрові Луї Ст. Лоранові, який викопав лопатою яму, на знак того, що тут буде викопане озеро, завглибшки 50 стіп.

Провідники обох церемоній відчитали привітального листа президента Айзенгавера, в якому він висловив свою радість з приводу близького здійснення „мрій, які ми довго плекали" і надію, що „проєкт каналу на ріці св. Лаврентія, який принесе з собою стільки матеріяльних благ для населення наших обох країн, буде ще одним пасмом у довгій тканині, яка сполучає долю Канади й З'єдинених Держав". Губернатор Дюї у своїй промові пригадав, що цю будову треба завдячувати дружньому настроєві обох англомовних сусідніх країн, а Ст. Лоран, як канадієць французького роду, ствердив, що „цей проєкт вказує на те, чого можна досягнути, коли нації працюють разом для спільного добра, використовуючи найновіші технічні здобутки в дусі співдіяння".

У промовах обох лідерів пробивалася думка про потребу зміцнення вільного світу матеріяльними добрами, а канадійський прем'єр ясно ствердив, що тут іде про підтримку політики НАТО для скріплення сил тих членів цієї організації, які змагають до відстрашення аґресора і до закріплення миру.

Очевидно, що згадані цілі піднесено тепер тому, що вони віддзеркалюють політичні настрої обох країн, які, пов'язані спільними інтересами, піднялися виконання велетенського пляну, про який говориться вже кількадесят років. Ці спільні інтереси — це кинення на світовий ринок великих природних багатств тієї частини Західньої півкулі, що лежить над Великими Озерами.

Водночас із вістями про започаткування праці над побудовою нового каналу, вмістили часописи графічні образи, як цей проєкт має виглядати. Саме штучне озеро має двояку ціль: продовжити водний шлях з Великих Озер рікою св. Лаврентія до Атлантійського океану, отже дати великим кораблям приступ до пристаней всередині країни. Ці пристані служать досі для вантаження потрібних самій Америці важливих мінералів і промислових виробів, з підприємств, що знаходяться в прибережній смузі. Тільки частина цих багатств може бути вивезена поза Америку, бо плесо поодиноких озер неоднакове і треба будувати канали, напр., між озером Ірі й Онтеріо, для ступневого спускання кораблів з вищого плеса на нижче при допомозі шлюзів. Таким найважливішим каналом є Веланд канал, побудований на канадійському боці, щоб обминути славний водоспад Ніяґару, висотою 373 стопи, положений між згаданими озерами. Дальший шлях, з озера Онтеріо до океану, зазнає перешкод у долішній частині ріки св. Лаврентія, в околиці, відомій під назвою „Міжнародний Водоспад". Досі були великі труднощі в переїзді попри ці водоспади, і тому тільки малі судна могли виїхати на океан. Коли буде побудоване нове штучне озеро і плесо води на ріці вирівняне, тоді при допомозі великих шляхів плавба великих кораблів з озер до океану і навпаки стане фактом. Відомо, що водні шляхи багато дешевші від залізничих чи повітряних.

Одначе, нове штучне озеро матиме ще й інше завдання. Води з високоположеного озера можна буде використовувати на витворення електричної енерґії при допомозі електрівень, що їх заплянована по обох боках. На американському боці буде побудована електрівня коло Масени, а на канадійському — коло теперішньої оселі Корнвал. Електрівні обслуговуватимуть околицю у віддалі 300 миль від каналу, отже по американському боці з цього скористають стейти Нової Англії (Массачусетс, Ровд Айленд, Коннектикат), далі Ню Йорк, Пенсилвенія й Огайо. Після побудови штучного озера треба сподіватися подешевшання електрики як для промислових, так і для домашніх цілей.

Негайно по закінченні церемоній на ріці св. Лаврентія, відомий американський промисловець Генрі Кайзер оприлюднив свої пляни побудови залізниці у канадійській провінції Онтеріо, яка славиться величезними природними скарбами. Згоду на цю побудову має дати провінціяльний уряд, щоб приспішити сполучення великої затоки Північного Льодового моря, Гудсон Бей, з пристанями над рікою св. Лаврентія. З Шікаґо наспіли вісті, що тамошні американські корабельні лінії, які висилають свої кораблі до портів над Великими Озерами, увійшли в порозуміння з 12-ма европейськими корабельними підприємствами в справі поширення мореплавства з цих портів по цілому світі.

На прикладі дружнього співжиття і співпраці цих двох братніх країн легко можна собі уявити, які благородні наслідки дала б для всіх людей і для кожної нації подібна дружба і співпраця в найширшому світовому маштабі.

Стріли не замовкли у світі

Перемир'я в Індо - Китаї, в суперечності до вражень декого і численних коментарів, не означає припинення „малих гарячих воєн" в інших обширах, що становлять частину дальшої „холодної війни", — стверджує на сторінках „Ню Йорк Таймсу" його військовий фахівець Гансон В. Болдуїн, при чому зауважує, що війна в Кореї й Індо-Китаї теж закінчилася тільки тимчасово, бо хоч перемир'я принесло деяке політичне відпруження, проте воно не має характеру тривкого. Поза тим він вичислює такі, хоч і тереново обмежені, проте „гарячі" війни, які йдуть далі в різних закутинах світу:

1. На Маляйському півострові коло 40,000 британців, африканців і маляйців плюс 68,000 маляйської поліції і 200,000 маляйської автохтонної армії вже шість років воюють проти 5,000 комуністичних партизанів, здебільша китайців, що криються в джунґлях. 2. На Філіппінах все ще не припинилась війна між національною армією і комуністичною організацією, популярно званою „Гук". 3. У Бурмі більшість 45,000 бурмінської армії все ще бореться з кількома тисячами нереґулярного китайського війська, що залишились після відступу національно - китайської армії з китайського суходолу, та з кількома тисячами китайських комуністів. Племена в провінції Карен все ще бунтуються проти уряду. 4. Про ситуацію в Індонезії трудно мати докладні відомості, але спорадичні вістки кажуть, що поруч з 230-тисячною державною армією існують збройні банди мусульманських фанатиків та інших груп, які зв'язані не з центральним урядом, з т. зв. Республікою Південної Молюкки чи іншими льокальними вожаками. На одному тільки острові Целебес є буцімто коло 30,000 партизанів. 5. В Індії, поминаючи сутички з португальськими і французькими поліціянтами в маленьких посілостях двох европейських держав на південному узбережжі, потенціяльна небезпека справжньої війни існує в Кашмірі, де коло 18,000 індійських і 6,000 пакістанських вояків стоять одні проти одних у політично оспорюваній країні. 6. В Кенії коло 28,000 британського війська і поліції все ще не можуть подолати націонал-комуністичного руху, відомого під назвою Мав-Мав, що воює терором проти всіх білих. 7. В Палестині досі немає формального миру між Ізраїлем і сусідніми арабськими державами, а в прикордонній смузі раз-у-раз відбувається стрілянина, яка спричиняє щораз нові жертви. Ізраїльська армія і прикордонна сторожа стоїть проти 20-25-тисячної абарської армії, з Арабським Леґіоном, сформованим і [illegible]рованим англійцями. 8. У французькому північно - африканському обширі стоїть коло 115,000 французького війська, а щоденна хроніка міжнародних подій повна вісток про щораз нові криваві події чи то в Тунісії, чи Марокко.

Крім вичислених обширів, у яких розмірний спокій зберігається військовою силою, є й інші обшири, де нема спокою, напр., у Південній Америці. „Не зважаючи на кінець воєнних дій в Індо-Китаї — світ безперечно не прийшов до миру". Але — потішає своїх читачів передовий американський часопис, це не є ніяка новина. Бо на 3,361 років, що їх нараховує „формально" писана історія, 3,134 роки було війни й тільки 227 років миру...

Микола Кокольський

ЩО ДАЛІ?

На індокитайському побоєвищі тиша. Принишкли сталеві птахи, що своїми смертоносними ладунками роздирали живу землю, заніміли ненаситні жерла гармат, затихло їдке скавуління скорострілів і глухі пахкання крісів. Перемир'я. Обидві сторони роблять підсумки восьмирічних кривавих жнив. Болючі підсумки, зокрема для французької сторони: змарновані мільйони, загублені леґіони і страчена половина багатющої землі. А надусе загублений раз на завжди престіж нації, що поставила свій великодержавницький еґоїзм понад ідею, що вела війну не в обороні безсмертної, французької, триєдиної ідеї рівности — волі — братерства на в'єтнамській землі, а в обороні матеріяльних вартостей, які вона черпала тут повними жменями. Женевська угода — безславне подзвіння французькій колоніяльній політиці.

Для комуністів Женевська угода — це, навпаки, великий осяг. Вона ж закінчила з повним успіхом для них коштовну гарячу війну. До того 17-ий рівнобіжник, що розділює воюючі сторони, не оборонить південної частини в'єтнамської землі від дальшої холодної війни, від наступу розмальованої в райдужні барви комуністичної ідеології. Адже долю В'єтнаму має вирішити через два роки всенародне голосування. Комуністична система голосування дотепер ще не завела. І можна бути певним, що не заведе вона й за два роки комуністичної підготови, і ціла в'єтнамська земля опиниться в обіймах комуністів. Відсіч цьому наступові може дати не сьогоднішня Франція, а Франція відроджена, яка пізнає свої помилки і для якої жадна ціна не буде завелика, коли йде про оборону волі людини. Франція, яка щиро й беззастережно стане в ряди оборонців тієї волі, пам'ятаючи, що на в'єтнамських полях рішається доля не тільки її колонії, але й її власна.

А що далі? Чи Женевська угода — це насправді перемога мирових прагнень народів, втомлених війною? Досвід каже нам бути обережним з відповіддю. Адже по криваві різні на корейських полях прийшла на черґу різня на індокитайській землі. І тому тяжко повірити, щоб на індокитайському побоєвищі закінчився большевицький похід. Щось надто часто виринають поголоски про те, що формозькі утікачі задумують наскочити на червоних мандаринів, щоб розрахуватися з ними при активній допомозі повстанських груп. Тридцять три роки тому вжила такої тактики невеличка українська армія, що перескочила большевицько - польський кордон з надією на перемогу большевизму. Та замість перемоги прийшла трагедія під Базаром. І ми не віримо в те, щоб Чіянґ Кай-шек відважився в сьогоднішніх умовинах робити наскок на суходіл, тим більше, що він, здається, не з роду тих, які вміють дивитися смерті в вічі. І якщо він до сьогодні наскоку не зробив, то мабуть вже його й не зробить. Певно, всі ці поголоски про підготову атаки на китайський суходіл виходить з іншого джерела, а саме червоного пейпінґського, з виразною метою перевести останню операцію на власному орґанізмі і задушити в комуністичній петлі останнє пристановище вільного китайського духа. Заповідав же китайський ген. Чу Те, головнокомандувач комуністичної армії, з нагоди відзначення роковин червоної армії, недалеке звільнення Формози від „ґанґстерів" Чіянґ Кай-шека. І чи не буде це найближчий етап комуністичного походу?

Раз-у-раз лунають заклики гарячих голів до ЗДА, сьогоднішньої провідниці вільного світу — вирвати ініціятиву з рук кремлівських і пейпінґських комуністів і вийти твердо, сильно і відважно на шлях. Цей шлях — це ніщо інше як останній засіб розв'язки сьогоднішнього конфлікту, шлях заліза і крови. Та в Вашинґтоні сидить людина, що має за собою аж надто великий досвід на тому шляху. Цей досвід навчив її, що державні справи першорядної ваги розв'язується не на гаряче, під подихом імпульсів, а на холодно, гострим, як лікарський ланцет, розумом.

Що ж буде, коли комуністичний Китай таки рушить на Формозу? Заявив же згадуваний червоний генерал Чу Те, що майбутня війна з формозькими націоналістами — це внутрішня китайська справа і що комуністи не стерплять стороннього втручання в неї. Тільки ж американська воєнна фльота стоїть у водах Формози не для забави. Про це свідчить заява державного секретаря Дж. Ф. Доллеса: фльота ЗДА і летунство будуть охороняти Формозу від наступу червоного Китаю. Які консеквенції можуть вийти з тієї постави ЗДА, цього ніхто не може предбачити.

Г. Синівський

Справа на часі

(Про гіпотезу проф. Шелухина)

Вже більше як 200 років іде суперечка про те, хто були руси, основоположники князівств у Києві та Новгороді. Перші вчені, які цим питанням зацікавились, були німці. Вони твердили, що руси — це скандинави. Але ця теорія дуже хутко виявила свою слабкість і з'явилася інша — слов'янського походження, яка теж не має ґрунту. Російський історик Церкви Голубинський висунув був припущення про ґотське походження Руси, але й ця теорія не знайшла визнання. Проф. Смірнов у 1926 році доводив, що існував „руський каганат" між середущою Волгою і Окою, заселений скандинавами, а проф. В. Січинський безуспішно пробував утотожнювати Русь з роксолянами.

Останнім часом, а особливо тепер, з нагоди „300-ліття воз'єднання України", Москва з надзвичайною енерґією старається довести слов'янськість русів та єдність усіх „російських" земель. Вишукують назви з коренем „рос" на тері Росії, і на цій підставі силкуються ствердити „общерусское єдінство". Навіть у Молдавії минулого року розкопали давні міста тиверців, у яких знайшли слов'янські „общерусскіє" пам'ятки.

У зв'язку з цією посиленою акцією Москви, конче треба згадати гіпотезу нашого заслуженого вченого пок. професора Сергія Шелухина, який ще 1926 р. у своїй праці „Звідкіля походить Русь" виступив з теорією кельтського походження Руси. Його теорія, як кожна нова, зустрілася з сильним спротивом науковців, і хоч в деяких доводженнях вона добре обґрунтована, її відкинуто і після смерти професора забуто. Відкинули її головно тому, що на українських землях нібито нема слідів кельтів. Особливо виступили проти проф. Шелухина археологи. Нема, мовляв, слідів кельтів у похованнях.

Але, як це часто буває, те, що як не знайдене дотепер, не значить, що взагалі не буде знайдене. Ще перед другою світовою війною знайдено селища молодшого ля Тень (кельти) біля м. Крем'янця, Дубна та ще деяких місцевостях Волині.

Цього року вийшло перше число журналу „Літопис Волині", де у розвідці „Назва Волинь" знаходимо, між іншим, багато даних на підтвердження кельтської теорії. Сам проф. Шелухин, з фаху правник, мало використав назви місцевостей і взагалі дані філології. У згаданій розвідці наведено цілу низку назв місцевостей Волині, ідентичність яких з приведеними поруч кельтськими словами не лишає сумніву щодо їх кельтського походження. Дати оселям кельтські назви, зрозуміло, могли лише кельти, а це розбиває головний закид проти теорії проф. Шелухина, що кельтів на Україні не було.

В тій же розвідці, хоч вона, на жаль, дуже коротенька (лише 8 сторінок), є ще два важливі докази правдивости теорії проф. Шелухина. Перший — це вказівка на те, що „рос" — назва кельтська і по-староірляндськи означає „кінь". І другий, що імена перших князів „Руси" Гюрика, Синеуса і Трувора — кельтські. Згадка про це, хоч дуже коротенька, підперта цитатами з поважного автора і для теорії проф. Шелухина дуже важлива.

Найслабшою точкою норманської теорії є, власне, повна неможливість виснити з скандинавських мов імена Синеуса і Трувора. Вони теж не слов'янські. Для обох теорій (норманської і слов'янської) імена князів були і є поважною перешкодою в їх доводженнях.

Наші історики схилялися досі до норманської теорії, але їх хибність видно хоч би з того, що на другому Вселенському Соборі в Нікеї у 381 році був присутній єпископ „Руси", хоч Скандинавія ще довго після того була поганською і скандинави ще не робили жадних виправ. Тому норманісти мусять припускати дві „Руси" (другу в Криму чи на Кубані), а це підкопує повагу теорії і тим підтримує протилежну. Зрештою, проти норманської теорії є ще й поважні закиди.

В сучасну, може вирішальну, хвилю було б дуже побажаним переглянути закиди проти теорії проф. Шульгина і додати до неї ті нові відомості про кельтів на наших землях, які здобула наука після 1926 р. Крім того, треба як найщиріше цю теорію спопуляризувати не лише між нашими людьми, але головно серед чужинців, щоб вибити з-під ніг російській пропаґанді атут „общерусской єдности", яким є спільне походження імен.

Ф. Меленко

РОДИНА КАНДИБІВ

(Згадки)

(1)

Моє ближче знайомство з О. Олесем — Олександром Івановичем Кандибою — нав'язалось десь у 30-х роках у Празі. Спочатку то були тільки випадкові зустрічі. Згодом ми собі зблизились. Це зближення не вважаю за щось надзвичайне, за прояв якогось особливого відношення до мене поета. Ні. Олесь дуже легко сходився з людьми. Він кожну людину, що сиділа, чи хотіла сидіти з ним разом вважав за рівню собі. До кожного однаково привітно ставився.

Нас обидвох усе ж таки зблизило щось більше, як дві склянки пива, що стояли перед нами. Ми в усьому знаходили спільну мову й були приятелями.

Олександер Іванович ніколи не втрачав рівноваги. В гурті він завжди був більш слухачем, як оповідачем. Часом тільки вставляв у розмову речення, але справді Олесівське — заокруглене, дотепне, переважно гумористичне, або й глибоко саркастичне. І я не пам'ятаю, щоб у якомусь гурті пробував він читати свої „свіженькі" вірші. Зате не любив також слухати, щоб і йому хтось читав свої вірші.

По нашому зближенні Олесь усе своє новеньке перечитував мені. Драму „Земля Обітована", що її пізніше виставляв у Галичині Блавацький і що була заборонена поляками на вимогу Совєтів (в драмі виведена трагедія родини Крушельницьких), Олесь читав мені в початкових нарисах. І він не погорджував моїми заувагами. Мої свіжонаписані оповідання охоче вислухував, а довші твори брав із собою, перечитував вдома і давав свою оцінку. Даючи оцінку на якийсь недосконалий твір, чи на окремі місця його, вже хвилювався, нервувався і аж задихувався. В оцінці літературних творів Олесь був безкомпромісовим. Його постійна лагідність зникала, і він, як то кажуть, різав правду в очі. Оцінюючи твори, Олесь не визнавав не то свата чи брата, а навіть власного сина — поета. Якось він сказав: „Я не визнаю Олега за поета, а він не визнає мене. На цьому ми й погодились і ніколи більше на цю тему не говоримо, бо чого доброго добалакаємось до того, що Олег не визнаватиме мене за батька, а я; його за сина..." Олесь давав оцінки на твори вже тепер покійних і ще деяких живих видатних письменників такі гострі, що я все ще не відважуюсь того оприлюднити, хоч і вважаю, що вони були речеві.

Про Олеся йшов за життя поговір, що він ніколи нічого не читав. Це не відповідає дійсності. Рідко яка з нововиданих книжок лишала його руки. Звичайно він читав кілька сторінок з початку, потім перелистував, зупинявся на окремих місцях. Так за якусь годину книжка діставала його оцінку. Так само переглядав він і всі журнали та часописи і завжди був у курсі всіх літературних, культурних і політичних справ.

Не раз уже згадувалось, що Олесь усі свої твори написав у ресторанах та каварнях. Тяжко сказати, чи Олесеві твори були б глибші, коли б вони творились на лоні природи, в кабінеті чи бібліотеці.. Сама його дружина, Віра Антонівна, говорила мені, що, за малим вийнятком, усі його твори написані на паперових серветках в ресторанах. Свідком правдивости того був і я. Іноді написане Олесем носилося по кишенях так довго, аж поки не оберталось на перетерті шматочки паперу.

Можливо, Олесь був колись у Києві забезпеченою людиною, працюючи як ветеринарний лікар. Я ж знав його на еміґрації завжди як дуже бідну людину. Любов до пива (вино й горілку він не долюбляв) примусила його навчитися, як кажуть чехи, „віщати сокири" — значить, пити на борг... До того ж Олесь дуже багато курив. Звичайно крутив цигарки з міцного болгарського тютюну, бо готові цигарки коштували дорожче. Їв він дуже мало.

Олесь мав огрядну постать і ще й під шістдесят років був фізично міцною людиною, хоч завжди нарікав як не на печінку, що, як казав, „розтяглась уже аж до колін", то на шлунок або серце. Оце останнє — як він дуже докладно мені оповідав — ще в Петербурзі під час видання його першої збірки — „З журбою радість обнялась", навчило його пити пиво...

Олесь був дуже товариською людиною. Любив, щоб хтось з ним у пивницях висиджував. „Якщо коло мене хтось є, тоді до моєї голови не лізуть ніякі римовані дурниці, і я спокійний", — казав мені Олесь. Для цього він намічав собі „жертву", яка могла б висиджувати з ним у пивній на одному місці іноді по вісім - десять годин. Одного разу і я став такою його „жертвою". Від його мешкання до мого можна було пройти стежками-доріжками Підпряжжя, а тому вже зранку появився у мене так, ніби мимохідь, вийшовши на прохідку. Моя покійна жінка вміла пекти з сухих мелених вишкварок з малою домішкою борошна коржики. Олександрові Івановичеві це печиво припало до смаку. Воно було поживне, їсти його багато не потребувалось, а апетит до пива викликало не абиякий. Отож дружина нагороджувала нас тим печивом і ми відправлялися до якоїсь черговоі Олесевої пивної „урядувати..." Часто я залишав його самого, а сам ішов залагоджувати свої справи. „Тільки повертайтесь!" — просив Олесь. Звичайно, його „урядування" при пиві з наполегливим курінням марно не пропадало. За мою відсутність Олесь встигав написати якогось вірша, чи кусник нової поеми. Тут же написане мені й читав. Він дуже уважно прислухався до того, що я казав про прочитане. Критикувати ж його я ніколи не відважувався і хіба робив тільки легенькі зауваги. Звичайно ж хвалив і це, очевидно, відповідало правді..

(Продовження буде)

Д-р Ол. Марітчак

ПАМ'ЯТІ ОСТАПА ГРИЦАЯ

Спомини Володимира Дорошенка про Покійного д-ра Остапа Грицая цікаві реалістичним підходом до характеристики особи Покійного та обставин, серед яких довелось йому жити. Хто тільки знав особисто покійного Остапа, мусів признати, що на згадані спомини зложились не тільки знамениті кваліфікації автора як оповідача, але також його особисті зв'язки з Покійним і взяті з життя факти, які характеризують дану особу та оточення, серед якого вона жила. Доля письменників у часах, в яких жив покійний, була незавидна як з матеріяльного, так і морального боків, та рідко коли письменник міг знайти належне зрозуміння в нашім громадянстві. Горда й замкнена в собі постать покійного, при многих фізичних недостачах, не могла знайти в оточенні тепла й ніжности, які потрібні кожній людині, а особливо письменникові, для розвитку творчости. Бажаю тому подати деякі спомини з моїх зустрічів з покійним, з яких постать покійного вийде в невідомім з інших його характеристик насвітленні.

Перша моя зустріч з покійним Остапом Грицаєм мала місце на кілька літ перед першою світовою війною, на чужому для нас терені, а іменно в мазурськім місті Яслі, положенім на пограниччі Лемківщини, де тоді був урядовцем брат покійного, д-р Іван Богдан Грицай. Покійний Остап приїхав тоді з Відня відвідати свого брата, з повною текою манускриптів які, по ближчім пізнанню, відчитував мені й моїй рідні майже при кожній нагоді. Не зважаючи на деякі трудності у вимові, покійний читав свої твори й переклади з такою експресією, що викликав відразу наше зацікавлення. В той час наші молодечі уми цікавилися кожною новиною з мистецького, а зокрема, з літературного життя й поява покійного Остапа в невеликім містечку збільшувала це зацікавлення. Було це в часі вакацій, гарячим літом, і ми зчаста виходили вечорами на проходи в прегарні околиці Ясла. Під час проходів зустрічали ми багато знайомих поляків і жидів, які з цікавістю дивилися на оригінальну постать покійного, який часом в гарячий, липневий день вбирав грубе осіннє пальто. Але цей стрій, крім погідної усмішки, не викликував більшої веселости. Зате знання покійного та його оригінальні погляди на літературну творчість, примушували розмовників до пошани для його особи. Трапилось одного разу, що мою рідню запрошено на т. зв. „чай" до знайомих, в часі, коли нашим гостем був покійний Остап. Ми мусіли відмовити з огляду на особу нашого гостя, але тоді з'явились наші колеги, і майже силоміць забрали нас, разом з покійним Остапом на забаву. Тодішні забави молоді різнилися значно від теперішніх молодечих розривок і мали у своїй — очевидно з теперішнього погляду — примітивності, також деяку принаду. Бо сидження на „цензурі", чи забава в „листоноша", „монастир", „талярка" і т. п. примушували зчаста учасників до співу, деклямацій, а подекуди до обов'язкових поцілунків. При одній забаві примусив т. зв. „фант" покійного Остапа до деклямації. Тоді покійний віддеклямував по-німецьки улюблену ним поему Шіллера „Перстень Полікрата" з такою силою вислову й глибиною відчуття, що викликав, не зважаючи на його скромну появу, загальне захоплення. Хто ж бо міг мати таке щастя як Полікрат, викликаний з минувшини прегарною поемою Шіллера? Чи може цей вічний скиталець, український студент або літерат, який на своїй землі й на чужині рідко коли знайшов прихильне слово та втіху молодости? Німа самота й вічна погоня за хвилиною розради, була уділом великої частини нашої молоді в тодішніх часах і наступних десятиліттях. А в буденнім житті — безнастанна журба й дрібні турботи, які обезсилювали духа і казали людині часом знизитися до ролі безталанного парія. Суворі вимоги життя для нашої молоді вимагали незвичайної сили волі, та життьової енергії, щоби вдержатися на бурхливих хвилях життя.

Недовгий побут покійного Остапа в польсько-жидівськім містечку, його товариські зустрічі, а врешті велика пошана до його особи, як з боку місцевих українців, так з боку чужих національно людей, дали безперечно покійному заохоту до дальшої літературної праці та це переконання, що духові цінності перевищують фізичні недомагання й хиби. Не знаю, чи коли опісля довелось покійному знайти у своїм оточенні стільки прихильности й пошани, як в часі його побуту в Яслі, але знаю, що тоді проявлялася в нерівних очах покійного погідна радість життя.

На якийсь час перед першою світовою війною довелось мені зустрічати покійного доволі часто у Львові, де він учителював в т. зв. Академічній гімназії. Вачучи його одного вечора зимою, при тріскучім морозі, у відкритім пальті, порадив я йому запнути пальто. На це завважив покійний, що не відчуває студені, бо гартує тіло щодня зимною водою. Мабуть ця метода гартування була корисною для Покійного, який, при многих злиднях, дожив до поважного віку. Тоді у Львові, як при першій нашій стрічі, намовляв мене покійний писати вірші. Невдовзі передав я йому мою першу збірку поезій, частинно вже друкованих в наших журналах, до перегляду. На жаль, після вибуху першої світової війни, покійний виїхав зі Львота і збірка моя пропала. Опісля вже не мав я змоги реконструювати моєї збірки поезій. В часі переїзду до Німеччини в 1944 р. звернувся я до покійного зі Словаччини з проханням допомогти мені переїхати до Відня. Покійний відповів мені, написаним майже калеграфічним почерком, листом з докладними даними про відносини у Відні та відраджував мені туди їхати. За його порадою я оминув Відень і щасливо доїхав до Баварії. Здається, що порада Покійного була щира й розумна та вийшла на мою користь.

Подаю ці короткі спомини про покійного Остапа Грицая виключно для підкреслення одного епізоду з його життя, в якім я бачив покійного вдоволеним і погідним. Завважив я при тому одну велику прикмету покійного: відносився він до своєї матері й до брата з рідною любов'ю та пошаною, бо здається його невелика сім'я була його одинокою розрадою в житті. До тодішнього вдоволення причинялося безперечно призне відношення оточення до особи покійного, який в товариськім співжитті міг заблистіти силою своїх духових здібностей. Маю враження, що суворі умовинви пізнішого життя покійного не дали йому змоги розвинути вповні своїх талантів та примусили його занехати правдиву творчість для праці прожитку, для кусника хліба. Судьба покійного подібна зрештою до долі многих наших інтеліґентів з останніх десятиліть, яким безвідрадні обставини не дали можливости розвинути многих талантів.

ФЕДЕРАЛЬНЕ БЮРО РОЗСЛІДУВАННЯ

Дуже часто історію Федерального Бюра Розслідування (Інвестиґації), відомого під скороченою назвою ФБІ, починають з того дня, коли 30 років тому Дж. Едгард Гувер був призначений головою цієї аґенції Департаменту Правосуддя З'єдинених Держав. Але фактично бюро було засноване ще 1908 року. Його початковою метою було збирати докази вини для генерального прокуратора проти порушників закону. Мр. Гувер, ставши головою бюра, реорганізував його та розвинув до розміру теперішньої важливої установи.

До 1924 року ФБІ була маленька установа, без її теперішньої збірки відбитків пальців, без лябораторії для наукового дослідження, без спеціяльної програми підготовування нових спеціялістів, тощо. Агенти ФБІ не мали права ще носити зброю, не мусіли мати спеціяльну юридичну освіту і т. д. Більшість працівників ФБІ тоді виконували свою працю скоріше з вимог політичних.

Найперше, про що мр. Гувер подбав, переймаючи офіс, це відокремити ФБІ від політики, і незабаром це йому вповні вдалось. Дальшою його метою було притягнути до праці в бюрі фахівців від збирання доказів.

Як аґенція для збирання фактів, ФБІ нині розсліджує порушення понад 120 федеральних законів, включаючи сюди порушення цивільних прав, а також справи шпигунства, саботажу, диверсій і взагалі всього, що пов'язане з внутрішньою безпекою З'єдинених Держав. Перевівши розслідування, ФБІ передає матеріяли до генерального прокурора, його заступників і взагалі відповідних чинників для дальшого ходу справи. Воно само не рішає, чи досліджувана особа мусить бути віддана під суд чи ні, і взагалі не робить ані висновків ані пропозицій. ФБІ також перевіряє федеральних службовців і осіб на керівних посадах і передає знайдені матеріяли до відповідних чинників, також без висновків у цій справі, бо це не входить в його обов'язки.

ФБІ не розсліджує порушення стейтових або льокальних законів, але співпрацює з місцевими юридичними аґенціями, якщо вони того просять. Крім того, Національна Поліційна Академія ФБІ, заснована в 1935 році, дає окремим льокальним поліційним працівникам можливість набути спеціяльне тренування разом із своїми аґентами.

Як дехто знає чи пам'ятає, ФБІ дістало перше признання по всій країні в тридцятих роках, коли злочинні елементи так розперезались в Америці, що Конґрес видав низку законів, включаючи аґентів ФБІ до боротьби проти ґанґстерів, поривачів, грабіжників та інших криміналістів. Тоді ж аґентам ФБІ дозволено було носити при собі зброю та робити арешти. Це відразу перетворило ФБІ у правосильну та важливу інституцію. Тоді зловлено багато небезпечних злочинців. Завдяки співпраці з льокальною поліцією робота йшла дуже успішно.

Зараз на початку Другої Світовної війни ФБІ було доручено розслідувати проблеми безпеки, і тепер ФБІ стоїть у перших рядах оборони проти шпугунства й підривної діяльности всередині нашої країни.

ФБІ безпосередньо підпорядковане Генеральному Прокуророві, а через нього Президентові. Воно також відповідальне перед Конґресом та американським народом. За системою урядування З'єдинених Держав всі відділи уряду, в тому числі й ФБІ мають над собою нагляд виконавчих, правничих законодавчих відділів, які перевіряють, чи ФБІ працює, не переступаючи визначеного їм законом обмеження.

Загальна Рада.

ТЕОДОР КОВАЛЬЧУК ОТРИМАВ НАУКОВИЙ СТУПІНЬ

У червні ц. р. ступінь бакаляра бизнесової адміністрації отримав у Дрейк Юніверсіті, Дес Мойн, Айова, Теодор Джан Ковальчук, нар. 25 червня 1933 р. Теодор Ковальчук живе у Н. Бельмор, Н. Й. Його батько п. Володимир Ковальчук бере участь у американсько-українському громадському житті. Він

Теодор Ковальчук

б. голова Т-ва „Дністер" 361-го відділу УНС в Ню Йорку. Теодор Ковальчук учився в публичній і середній школі в Белмор, а потім поступив т Дрейк Юніверсіті. Під час студій він був завжди зразковим учнем. Він єдиний із усіх кандидатів видержав усі три перші частини наукових іспитів у 1953 р. За те отримав стипендію від Мірґем Гай Скул Дадс' Клаб.

Тед належав до багатьох студентських організацій, займаючи в них різні уряди. Зокрема займався спортом і музикою. Шеф асекураційної фірми, в якій працював Т. Ковальчук, видав про нього опінію, що його життєва кар'єра запевнена, а його наукова підготова визначна.

НЕОБХІДНЕ ВИДАННЯ

Заходами видавництва „Карпатська Зоря" в Ню Йорку появилася коротка об'ємом, але цінна змістом праця англійською мовою проф. Августина Штефана п. н. „Від Карпатської Рутенії до Карпатської України" (A. Stefan, From Carpatho-Ruthenia to Carpatho-Ukraine, видано в Carpathian Star, P. O. Box 1169 Church St. Sta., New York 1, N. Y., USA).

Автор цього всіми українцями очікуваного видання, проф. Августин Штефан, що не тільки відомий педагог і виховник, але й передовий політик Карпатської України в часі між двома світовими війнами. Проф. А. Штефан — це одинокий закарпатець із ґенерації сл. п. о. Августина Волошина, яка у великій мірі рішала долю Закарпаття в 1918-1919 рр. Він же ж і одинокий живучий на еміграції учасник славного Всенародного Конгресу Русинів у Хусті, що проголосив одноздушно дня 21 січня 1919 р. злуку Срібної Землі з Українською Народною Республікою. Проф. Августин Штефан упродовж останніх 35 років завжди був у передових рядах політичного, культурного і господарського проводу карпатських українців. Він один з тих передових діячів Закарпаття, що увесь час утримували тісний контакт із сусідньою єдинокровною Галичиною. Не диво, бо вже його батько, сл. п. о. Омелян Штефан, парох у закарпатському селі Скотарське, в 1896 р. заложив першу читальню „Просвіта" на Закарпатті, будучи в тісному контакті з централею у Львові. Щоб належно оцінити значення цього, треба знати про страшні репресії всього русько-українського на Закарпатті з боку мадярського уряду.

Хоч назагал проф. А. Штефан відомий був, зокрема в 30-тих роках, в Карпатській Україні за його принциповий, але лагідний підхід до справи національно - державного визволення Карпатської України, зате фактично його діяльність була наскрізь революційного характеру!

Вже в травні 1920 р., тоді ще молодому, але повному посвяти українській справі, педагогові, довелося зазнавати польського переслідування в тюрмі в Сянках, де його польська влада тримала впродовж кількох тижнів після того, як у нього знайдено українські книжки для шкіл Закарпаття, які проф. А. Штефан віз із Львова до Ужгороду після наради з українськими львівськими передовими педагогами для узгіднення програм навчання. Це була важлива справа, бо на Закарпатті треба було починати організувати українське шкільництво від основ.

В пізніших роках його велика заслуга у вихованні молоді.

Проф. А. Штефан був Головою Сойму Карпатської України, який під його керівництвом проголосив суверенність країни. Крім того проф. А. Штефан, як голова Сойму, підписав декларацію (разом з о. А. Волошином, як президентом, і Ю. Ревасм, як прем'єр - міністром Карпатської України) в 1939 р., на основі якої політика й визвольні змагання Карпатської України стають інтеґральною частиною Всеукраїнських Визвольних Змагань.

Проф. А. Штефан у своїй праці інформує читача про географічне положення, національностевий склад, історію й культуру Закарпаття. Минуле Карпатської України героїчне й його повинні ми студіювати з далеко більшою увагою. Докладніше зупиняється автор над подіями в 1918-1919 рр. на Закарпатті, але головну увагу відтак присвячує розвиткові національно - політичних, культурних і економічних подій від часу включення Карпатської України в рямки ЧСР. Тут зокрема зображує чехізаційну політику Бенешової чеської національ - соціялістичної партії та боротьбу з нею українського народовецького руху. Революційні події, боротьба за самоуправу, боротьба з мадярським наїздником — це окремі сторінки історії, представлені в дуже реальній, скромній формі, не тільки знавця, але й безпосереднього учасника.

На вирізнення заслуговують два окремі факти: Автор вперше дає відсіч ворожій публіцистиці в англійській мові, зокрема чеському шовіністові Г. Ріпці, який у своїй праці „Мюнік Біфор енд Афтер", виданій у Лондоні в 1939 р., допускається неправдивих україножерних тверджень відносно подій в К. У. Проф. А. Штефан, опрокидаючи ці неправдиві твердження, робить корисну прислугу українській справі, бо він авторитетне джерело, він знає подробиці подій, які відомі тільки небагатьом людям.

Червоною ниткою, від початку до кінця праці, проходить одна ідея: ідея вірности широких народніх мас історії і традиціям своїх попередників, безмежна любов і пошана Рідного Краю, твердий — хоч часом навіть і підсвідомий опір народу ворожому наступові впродовж довгих століть. Автор зокрема наводить факти повороту в лоно рідного народу деяких несвідомих відступників, нап. єпископа Олександра Стойки, який на смертному ліжку в 1944 р. останні слова вимовив: „Волошин мав правду".

Праця проф. А. Штефана одна з небагатьох публікацій про Карпатську Україну. Вона видана скромно, але обіймає багатий фактовий матеріял, поданий в сучасному найбільш компетентним автором. Щиро доручаємо кожному українцеві придбати цю необхідну підручну книжку.

Д-р Петро Стерчо.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

За Залізною Заслоною

ВІСТІ З УКРАЇНИ

ЗА ПОВІДОМЛЕННЯМИ СОВЄТСЬКОЇ ПРЕСИ, РАДІО КИЇВ І ЛЬВІВ

Кілька днів у Харкові гостювала делеґація данських студентів. Вони оглядали історичні пам'ятки і культурні установи міста. 13. 7. данські студенти поїхали на оглядини Симферополю в Криму. (Радіо Москва від 1. 7.).

*

На початку липня пройшли в Україні дощі. Запопадливий „господар" Кириченко це використав і на полях, де вже скошено сіяні трави, постановив вдруге дещо сіяти. Сіють просо, гречку, кукурудзу, гірчицю, кормовий лупин, тощо. Посіви мають бути проведені — на зелені корми і силос на 700 тис. га і на зерно — на 500 тис. га. (Радіо Київ від 10. 7.).

*

У Києві ґастролюють Московський театр ім. Єрмолової і Ярославський драматичний театр ім. Волкова. Крім виступів на сцені, як за медових часів акції „возз'єднання", колективи театрів уряджують зустрічі з працівниками підприємств чи мешканцями поодиноких районів Києва. Напр. 9. 7. така зустріч відбулася в „палаці" харчовиків — колективу московського театру з мешканцями Подолу, а в палаці культури ім. Фрунзе — колективу ярославського театру з залізничниками Києва. (Радіо Київ від 10. 7.).

*

Харківський державний академічний драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка ґастролює в Москві. На сцені центрального дитячого театру вони показали 9. 7. „п'єсу" Ярослава Галана „Любов на світанні". Перед тим цей театр виступав у Ленінграді і Менську. (Радіо Київ від 7. і 10. 7.).

*

Педагогічне видавництво УССР „Радянська школа" почало стахановськими темпами друкувати підручники для початкових і середніх шкіл. Вже надруковано 20. міл. різних підручників. Харківська друкарня видала підручник літератури для 5 кляси накладом 540 тис. примірників. Київська фабрика кольорового друку має випустити буквар тиражем 250 тис. примірників. Всього має бути випущено 25,5 міл. шкільних підручників до початку шкільного року, але в тому — 7 міл. підручників конституції СССР. (Радіо Київ від 9. 7.).

*

Київська мебльова фабрика, ім. Боженка, Харківський мебльовий комбінат і Львівська фабрика гнутих меблів перевиконали піврічний плян продукції на 8%. Спікер особливо вихвалює нові, кращі сорти меблів, які мають тепер продукувати в першу чергу „гнуті крісла, шахові і телефонні столики, буфети тощо. Розуміється, ця продукція призначена для совєтської аристократії, а не для робітництва. Це говорить також про те, кому мають піднести „добробут" нові пляни Кремля.

Капіталовкладення на розбудову і реконструкцію земльової промисловости в Україні в 1954 р. виноситимуть 40 міл. карбованців. В цьому році закінчують такі нові заводи: Сталінський комбінат, Чистяковська фабрика і Іршатський комбінат гнутих меблів на Закарпатті. (Радіо Київ від 7. 7.).

*

Дніпропетровський російський драматичний театр приїхав 7. 7. на ґастролі до Вінниці, де даватиме пописи цілий місяць. В репертуарі театру такі вистави: „Сомов і інші" Горького, „Загибіль ескадри" Корнійчука, „Вогненний міст" Ромашова, „Історія однієї любови" Симонова, „Комедія помилок" Шекспіра і інші. Смоленський російський драматичний театр, що гостював до того часу в Вінниці, виїхав на виступи до Житомира. (Радіо Київ від 7. 7.).

*

Радіо Київ від 13. 7. повідомило, що жюрі, яке розглядало проєкти тріюмфальної арки на честь „возз'єднання" в Києві, прийняло вже проєкт члена АН УССР і АН СССР, д-ра архітектури Заболотного і йому призано першу і другу премію. „Радянська Україна" вмістила світлини обох проєктів Заболотного. Прийнято вже також проєкт пам'ятника Богдана Хмельницького в Переяславі.

*

В будинку київського державного цирку, ввечері 11. 7., відбувся заключний „вечір дружби" піонерів і школярів РСФСР і УССР. Центральною точкою вечора було вручення російським дітям для українських дітей — олійного портрету Богдана Хмельницького від піонерів Воронізької обл., панно „Навіки разом" від піонерів Свердловська і великий фотоальбом від піонерів Москви. Українські школярі „подарували" „ребятам" картини українських мистців. (Радіо Київ від 13. 7.).

(За „Укр. Самостійником")

*

● 3. 7. Львівське книжково-журнальне видавництво видало брошуру „У наших московських друзів", в якій керівники кількох колгоспів Пустомитівського району розповідають про свої „враження" від поїздки в Москву, ошукуючи при цьому своїх читачів і самих себе.

● 3. 7. До Києва, ніби в гості до українських школярів, прибуло понад 800 учнів Російської Федерації. „Гості" (напевне непрохані!) протягом 10 днів відбудуть низку зустрічей з українськими школярами та відвідають історичні місця, пов'язані з річницею Переяслава. Отак психологічну атаку Росії на Україну з дорослої людности Москва переносить на дітей — у найбільш вразливе місце національної спільноти.

● 4. 7. Виконком Чернівецького Обласного Совєта постановив відзначити 120-річчя з дня народження видатного українського письменника Юрія Федьковича, яке минуло 8 серпня ц. р. З приводу цього на підприємствах і в колгоспах области організуються літературні вечори та лекції, присвячені життю і творчості письменника. Також відбудеться наукова сесія, яку готують Чернівецький літературний музей ім. Федьковича, державний університет та педагогічний інститут. Гадаємо, що немає потреби особливо підкреслювати, як при цьому викривлюється життєпис і творчість письменника.

● 4. 7. Спектаклем „Несторка" почав свої ґастролі в Харкові Білоруський державний драматичний театр ім. Якуба Колоса. Булоруські артисти виступатимуть також у містах і селах Харківської области.

● 5. 7. На полях Кримської, Херсонської, Миколаївської, Дніпропетровської і інших південних областей України розпочались жнива. Зібраний хліб, після очищення його на механізованих полях, негайно відвозиться на заготівлі пункти. Цього року на полях України працюватимуть понад 40 тисяч комбайнів.

(Шлях Перемоги, Мюнхен).

ВАМ НЕ МОЖЛИВО ОБІЙТИСЬ БЕЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. А НАЙКРАЩЕ І НАЙПЕВНІШЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДАСТЬ ВАМ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ!

†

В середу 11. серпня ц.р. після тяжкої недуги відійшов від нас на вічний спочинок наш найдорожчий Муж, Батько, Син, Брат.

Д-Р МИХАЙЛО БРИНЬОВСЬКИЙ

Нар. 1916 р. в Галичині. Студіював у Кракові й Берліні. Останньо працював для „Голосу Америки".

Похорон відбувся в суботу, 14-го серпня з похоронного заведення П. Яреми.

Прибиті горем

Дружина ОЛЕСЯ,
діти ЄВГЕН та МИКОЛА,
сестра ЗОСЯ.
БАТЬКО й МАТИ,

● ПРАЦЯ ●
Help Wanted Male—Female

HEATHCOTE EMPLOYMENT AGENCY
6 Palmer Ave., Scarsdale, N.Y.
Scarsdale 3-6160 — 3-3033
Негайно потрібні подружжя до праці $400. Домашні працівниці $50 і вище. Працівники в торгівлі. Денні працівники.
Зайдіть до нас найперше!

● ПРАЦЯ ●
Help Wanted—Male

ДО ВИРОБУ ЦУКОРКІВ
(Hard Candy)
Вимагається досвіду. Стала праця у фабриці в стейті Н. Дж.
Тел.: ARmory 4-7702
(Paterson, N. J.)

НАГОДА ДЛЯ МУЖЧИН, що хочуть стати керівниками нових продавців. Платня і комісове, або тільки комісове. Голоситись від 9-5, в суб. від 9-1.
721 32nd STREET
UNION CITY, N. J.
Не телефонувати.

ПОТРІБНО працівника до шкіряних виробів. Мусить бути досвідчений в ручному шитті та на машині Singer. Мала фабрика в Bergen County, N. J.
META PRODUCTS CO.,
139 S. Main St., Hackensack, N.J.
Tel.: Diamond (N.J.) 2-5906

ПОТРІБНО 2 САДІВНИКІВ
Вимагається деякого досвіду. Праця над розсадником у Farmingdale. Також треба 1 садівника до управи городу в Freeport.
Голоситись:
ATLANTIC AVENUE NURSERY
248 Atlantic Avenue
Freeport, L. I. N. Y.
Тел.: Freeport 8-7357

● ПРАЦЯ ●
HELP WANTED—FEMALE

FINGERWAVER
Досвідчена у всіх ділянках. Стала праця, добра платня. Присмні умовини праці.
Голоситись:
MICHAEL'S BEAUTY SALON
895 — 1st Ave., New York City
(Between 50 & 51 St.)
Тел.: EL 5-8696

ОПЕРЕЙТОРКИ
Досвідчені на машинах Singer. Стала праця. Добра платня. Присмні умовини праці.
Голоситись:
114-62 Van Wyck Expressway
South Ozone Park — JA 9-9842

MERROW OPERATORS
Досвідчені в шитті ковнірів до блюзок. Платня від штуки. Стала праця. Багато юнійних користей. Голоситись:
JANART MFG. CO., INC.
1626 Crosby Ave., Bronx, N. Y.
Тел.: TA 3-0244

МАНІКЮРИСТКА
Стала праця. $50 тижнево. 5 днів. Присмні умовини праці.
Голоситись:
SAVOY BEAUTY SHOP
5722 — 18th Avenue
Brooklyn, N. Y.
Phone BE 2-5344

ФРИЗІЄРКА
Досвідчена у всіх ділянках, 5 днів праці. Стала праця. Добра платня, присмний охолоджуваний сальон. Голоситись:
HARTSDALE BEAUTY SALON
206 E. Hartsdale Avenue
Hartsdale, N. Y.
Тел.: SC 3-3114 or SC 3-7400

КЕЛЬНЕРКИ ДО КАВАРНІ
Чудовий новий Carteret Coffee Shop в Berkeley-Carteret Hotel, Asbury Park, N. J., потребує досвідчених кельнерок. Праця через цілий рік, добра винагорода, добрі „тіпи". Голоситись особисто, або письменно до:
Coffee Shop Manager,
або телеф.: PRospect 5-5000

ФРИЗІЄРКА
Досвідчена у всіх ділянках. На кінець тижня. Дуже добра платня. Присмні умовини праці.
Голоситись:
ANN'S BEAUTY SALON
309 E. Houston St. New York City
Phone GR 5-9687

КЕЛЬНЕРКА ДО БАРУ
Висока, приваблива. Добра нагода для відповідної дівчини.
Голоситись:
1302 — 3rd AVENUE
(Bet. 74th & 75th Sts.)
New York City

ДІВЧАТА ДО ПЕРЕПЛЕТНІ
Досвідчені у вкладанні кальок. Добра платня, стала праця. Присмні умовини праці
Голоситись:
STATE BOOKBINDING
270 Lafayette St., New York City

КОСМЕТИЧКА
Досвідчена у всіх ділянках. Стала праця, добра платня. Знаменита нагода. Присмні умовини праці. Голоситись:
BEAU IDEAL BEAUTY SALON
192-07 Union Turnpike
Flushing, Long Island
Тел.: Hollis 4-7197

Шукають Своїх Рідних

ГРУПА ЛИСТИ ДО:

20456 М. Лещишин кревного, що виїхав до ЗДА ок. 27 років і замешкав в Флориді.

20457 Марія Васік, дочка Параски з дому Муха із села Полянчик, пов. Ліско тіток Ганю, Марію та Катерину Муху.

20458 Анна Дрозд брата Петра Цьолків з Глібович Великих, пов. Бібрка.

20459 М. Лозинська сестру і шваґра Анну з Лосинських Федик та шваґра Гілярія з Устя Зеленого.

20460 Кирило Сілюк двоюрідного брата Івана Антоновича Сілюк із села Нападівка, волость Волинська.

20461 Стефан Швайчук стриєчного брата Івана Швайчук, сина Стефана з села Лекичі, пов. Заліщики та сестру Марію зам. Іванську, до ЗДА виїхали 1912 р.

20462 Петро Т. Гаврилів з села Цвітна братів і сестер а також зятя Василя Т. Винника з Баварії під Харковом та знайомих з сумського державного педагогічного інституту, випуск 1940 р., факультет фізично-математичний.

20463 Роман Задурович своїх рідних зі Снятина.

20464 Михайло Нечипір, син Агафії тіток і вуйка Марію, Олену та Миколу Свідницьких, які виїхали до ЗДА перед першою світовою війною з села Вільки, пов. Рава Руська.

20465 Микола Тимченко Володимира Цікало, що виїхав до ЗДА в 1949 р. з анг. зони в Німеччині.

20466 Анастазія Будзан братів Андрій (21 р.) та Стефан (17 р.) з села Лопушниця, пов Доброміль.

20467 Дмитро Радиєвський Стефана Кабат Кутнів із села Суковате, пов. Ліско, який виїхав до ЗДА в 1928 р. та Івана Ставарчик з того самого села.

20468 Настя Ференц вуйка Стаха Яворського, кузина Петра Яворського та Петра, Михайла і Марисю Фільварських.

20469 Прокіп Грушевський знайомого Д. Гамалію.

20470 Розалія (Федюк) Полєк брата Михайла Федюка, що в 1922 р. поїхав до Аргентини.

20471 Іван Білан земляка Михайла Скапа із села Вольдорф, пов. Городок.

20472 Стефан Пашко Дмитра Пінтковського, який приїхав до ЗДА в 1951 р.

20473 Параскевія Ракоїд (з дому Бойчук) з села Грабовець, пов. Станиславів Михайла Бойчука, що виїхав до ЗДА перед першою війною, теж й інших односельчан п. Тамару Гавру.

20474 Василь Федорів з Кропивник, пов. Калуш вуйка Фединич, що виїхав до ЗДА ще перед першою війною зі села Кадобни, пов. Калуш.

20475 Микита Корнєвський внук Володимира Семенко, урodж. 1938 р., що виїхав до ЗДА з Австрії і тому два роки проживав в Трентон, Н. Дж.

20476 Анна Ясінська секретаря громади Кунки, пов. Томашів на Холмщині, що урядував за німецької окупації в 1940-41 рр.

20477 Василь Пилипюк свойого рідного брата Миколу, котрий під час останньої війни жив коло Дрездену, Німеччина.

20478 Микола Лех батька Василя Лех та брата Михайла, які живуть в ЗДА перший від 1923 р. а другий від 1947 р.

204 79 Михайло Піпак сусіда Івана Ранчика.

20480 О. Юхненко брата Василя і його сина Дмитра та сестру Параску Гальчук зі села Кідань, пов Коломия.

20481 Катерина Баґан Ремінна, дочка Ігнатія зі села Улич, пов. Березів брата Василя Баґан та його родину й Андрія Баґана, сина тітки Анни.

20482 Лев Кочій шваґра Александра Підгайного і сусіда Василя Корчового зі села Березовиця Велика, пов. Тернопіль.

20483 Марина Мандич вуйків Михайла і Андрія Сотко із села Тіссо-Нетеліда, округа Великий Севлюш та Івана Ковача з того самого села.

20484 Микола Николайчик рідного брата Володимира і сусіда Володимира Ріпецького зі села Любін, пов. Морочна на Волині.

Увага: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету просяться на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковано прізвище особи, яка Вас, чи яку Ви шукаєте.

Зголошуючись на розшуки, не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за витрату часу на полагодження вашої справи.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАД Комітету, адресу якого подано при кінці.

Голоситись до:
UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, INC.
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa.

Злучений Український Американський Допомоговий Комітет.

ВСЯЧИНА

ТРИ БРАТИ ОДНОЧАСНО ВИСВЯТИЛИСЯ НА СВЯЩЕНИКІВ

В місцевості Ля Сарр в провінції Квібек в Канаді три рідні брати висвятилися одного дня на римокатолицьких священиків. Це, мабуть, єдиний випадок у світі. Ці три священики — це Михайло Плюрд, 23 роки; Филип — 24 роки і Антін Марія — 26 років.

10,000 ГОСТЕЙ НА 80-РОКОВИНАХ ГУВЕРА

Місто Вест Бренч в Айові святкувало 80-роковини з дня народження бувшого президента Герберта Гувера, на яких було 10,000 гостей, хоч сама місцевість нараховує тільки 719 жителів. Пороблено приготування, щоб можна було прийняти таке велике число людей. На окремому обіді були 200 гостей, де подавали „традиційний айовський обід", що складається з печених курят, айовської кукурудзи на качанах, помідорів, аблучного мусу, повної тарілки присмаків та торту і мороженого. Пані Гаролд Рейк спекла шостиповерховий торт на цю ціль. Услугували 1,000 пластунів, а 15 середношкільних оркестр грали для гостей.

ГОДИННИКИ, ЩО САМІ НАКРУЧУЮТЬСЯ

Фірма Кротон Воч Кампані повідомляє, що дістала перший транспорт швайцарських годинників, які самі накручуються при допомозі маленького циліндра. Ці циліндри такі маленькі, що 100 штук може вміститися на одній десятицентовій монеті. Ці годинники продаватимуть ще по старих цінах, бо їх ще не обов'язує підвишка мита на швайцарські годинники.

КОНГРЕСМЕН ПРОТИ ВОДНИХ ГІЯЦИНТІВ

Конгресмен із Луізіяни Едвін Е. Вілліс поставив внесок у Палаті Репрезентатів, щоб федеральний уряд допоміг в боротьбі проти видних гіяцинтів. Ця рослина походить з Південної Америки, і її плекали в квітниках, бо має гарні квіти. Тепер вона так розмножилася по ставах, ріках і баюрах, що нищить риби, внеможливлює плавбу і річно робить шкоди на 50 мільйонів долярів в одному тільки стейті Луізіяна. Вілліс домагається, щоб федеральний уряд видав гроші на дослідь, як винищувати водні гіяцинти.

ВІЙСЬКОВИЙ СУД ЗВІЛЬНИВ ОФІЦЕРА, ЯКИЙ КОРИСТУВАВСЯ ЧУЖИМ ПРІЗВИЩЕМ

Військовий суд у Сан Дієґо звільнив від вини комодора Едвіна Стенлі, який впродовж 14 років, під час своєї моряцької служби, користувався не своїм прізвищем — Конанта, свого шкільного товариша. Він брав участь у двох війнах: другій світовій і в Кореї. Суд вирішив таке: „Ми мусимо прийняти, що фльота мусіла знати, що Стенлі виступає під чужим прізвищем".

МАЛЯРСЬКА ВИСТАВКА ДІТИ ІЗ 93 КРАЇН

В Филаделфії відбулася виставка дитячого мистецтва, в якій виставлено 9,000 малюнків і рисунків. Авторами цих творів були діти від трьох років вгору, які походили і з деяких країн з-поза залізної куртини, крім СССР. Ця виставка називалася „Міжнародна Дитяча Виставка і Хрестоносний Похід за миром", і її організувала „Світова Фундація Дитячого Мистецтва". — Організатори цієї виставки заявляють, що вони змагають до того, щоб дати дітям різних націй можливість зрозуміти себе взаємно.

ПОМЕР БОТАНІК, ЯКИЙ ВВІВ ДО ЗДА УКРАЇНСЬКУ ПШЕНИЦЮ

В Маямі на Флориді помер у віці 85 років ботанік д-р Дейвід Ферчайлд, який подорожував майже по всьому світі, шукаючи за рослинами, які можна б було вирощувати і в ЗДА. Він увів до ЗДА багато нових культур, які річно збагачують сільсько - господарську продукцію цієї країни на 100 мільйонів долярів. Із нових культур, що їх ввів Ферчайлд до ЗДА, називають: українську пшеницю, японський риж, суданську траву, єгипетське сорґум, сою, мексіканську бавовну і перувіянську альфальфу.

ЖІНКИ НЕПОТРІБНО ВИТРАЧАЮТЬ 75% СВОЄЇ ЕНЕРГІЇ

Департамент Домашньої Економіки при Вейнському університеті вивчав домашню працю американських господинь і прийшов до висліду, що вони витрачають без потреби 75 відсотків своєї енергії. Стверджено, що господині, варячи звичайний обід, роблять принаймні 500 кроків, згинаються принаймні 12 разів і знімають щось згори коло 50 разів. Причина цієї непотрібної витрати енергії в тому, що кухня і шафи невідповідно побудовані. Стверджено, що щоб підняти щось з долівки, треба на це 19 разів більше енергії, ніж взяти його з тієї висоти, що не треба згинатися.

Д. Гуменної
ДІТИ ЧУМАЦЬКОГО ШЛЯХУ
IV-ій том
Ціна $2.50.
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
JERSEY CITY 3, N. J.

Р. КІПЛІНҐ
ОТ ТАК КАЗКИ!
Лише 75 центів
коштує книжечка, що захопить своїм змістом і потягальним зовнішнім виглядом Вашу дитину.
Поспішіть замовляти в „Свободі"!
"SVOBODA"
P. O. Box 346,
Jersey City 3, N. J.

● Business Opportunity ●

ДЕЛІКАТЕСЕН - ҐРОСЕРНЯ
Морожені харчі і пиво. Jackson Heights. Добрий контракт. Чинш $151 місячно. Запас на $10,000. Тижн. оборот 1,800 — 1,900. Власник мусить відійти. Ціна за товар і фірму $18,000, половина готівки. Всі рахунки і зіставлення готові до вгляду для заінтересованого купця.
Mr. KENYON
HA 6-0691

McKAY HOBBY SHOP
Товари для розваги.
Санчата—Автомобілі—Аероплями — Човни — Інженерські частини — Збірки марок.
32-29 Steinway St., Astoria, L.I.
Тел.: AStoria 4-1744

В книгарні „Свободи"
можна одержати найновіші книжки видань
В АРҐЕНТИНІ.

ПО ТОЙ БІК СВІТУ. — О. Драгоманова $1.00
НЕ ПЛАЧ РАХИЛЕ — Ю. Тис — Різдвяна містерія-драма .... .40
З ВЕНЕСУЕЛЬСЬКОГО ЩОДЕННИКА—Л. Стаховський .... .70
ПАХОЩІ — А. Галан 1.00
ЗЛАТ-ЖОЛУДЬ — О. Садюк 1.00
БУЗКОВИЙ ЦВІТ — М. Цуканова 1.00
СИЛА І СЛАБІСТЬ КОМУНІЗМУ — У. Скит .... .20
УКРАЇНА - РУСЬ І МОСКОВІЗМ — І. Павелко — Науково популярний нарис .... .80
СКРИПКА НА КАМЕНІ — О. Сацюк — п'єса .... .50

Замовляти:
SVOBODA
81-83 Grand St. (P. O. Box 346)
Jersey City 3, N. J.

ҐАРНИЙ ДАРУНОК
— для —
дітей, молоді і старших.
Найбільш почитний твір
І. Франка
ЛИС МИКИТА
Прикрашений 110 високомистецькими ілюстраціями, 12 цілосторінковими малюнками на люксусовому папері та двоколіровою обкладинкою відомого мистця Е. КОЗАКА.
Ціна $2.50.
Замовлення з моні ордером слати:
SVOBODA
P.O. Box 346, Jersey City 3, N.J.

● MISCELLANEOUS ●

ВЛАСНИКИ ДОМІВ
Не переплачуйте будуючи дротяну огорожу.
Найнижчу ціну дістане в нас.
Принимаємо всі роботи.
Конторися даром.
В день — HY 9-1976
Вечорами — UL 3-5629

ШЕНШИЛІ
НА ПРОДАЖ
Готові доставити молоді.
CY 4-5602
AL LOIKAS
1475 Montgomery Avenue
Bronx, N. Y.

ІВАН ГІРНИЙ
знаний широкій укр. публиці як „ЦІСАР"
фаховий автомобільний механік відкрив і провадить власну станцію обслуги і направок під фірмою:
JOHN'S EXPRESS SERVICE STATION
— MOBILGAS
631 Bruckner Blvd., Bronx 55, N. Y.
bet. E. 149th St. & Leggett Ave., near Willis Ave. i Triborough Bridge — MOTT HAVEN 9-9907
Кличте на це число, або на ORegon 7-5212 в кожній порі, а „ЦІСАР" прийде взяти Ваш автомобіль до направи чи обслуги.
Спеціяльно низькі ціни на незрівняні продукти MOBILGAS і MOBILOIL і за обслугу і направи.
Продавець Mobilgas

● REAL ESTATE ●

JACKSON HEIGHTS. Кооперативний апартамент у першоклясному будинку. Влизько комунікацій. Будинок з віндою, 5 великих кімнат, 2 лазнички, 7 шаф. Ціна $8,500. Пишіть:
A-11, Rm. 830 11 W. 42 St. N.Y.C.
New Town 9-9876

GLEN HEAD, L. I. — 6 ЛЬОТ 20x100 кожна.
Підхожий бизнес. Мешканева дільниця, близько склепів, шкіл, церков і т.д. Українська церква в сусідстві. Повна ціна $12,000.
Glen Cove 4-0973 — GL 4-5281
або пишіть: 3 Brookwood Street, Glen Head, L. I.

ВЛАСНИКИ ПОСІЛОСТЕЙ АҐЕНТИ.
Якщо Ви збираєтеся удосконалити свою власність — ми маємо знаряддя і готові допомогти Вам. Також фінансуємо направи та зміни на приступних умовинах. Оплатиться Вам приїхати до нас, щоб продискутувати Ваші проблеми.
Property Owners Violation Clinic Inc. 12 Elk St. (So. of Lafayette St.) near Duane St. N. Y. C.

● FARM FOR SALE ●

НА ПРОДАЖ 184 акр. фарма із запасом та знаряддями, або без. 7-кімн. дім, 5-кімн. бунґало, 2-кімн. мешкання. Приміщення на 73 штуки худоби, ґараж під дахівкою на 3 авта. Сайло під дахівкою, ставок. Обслуга шкільним автобусом. W. F. SILLS, owner, Benson Rd., Middlebury, Conn Tel.: Plaza 8-9464.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В СВОБОДІ!

● MISCELLANEOUS ●

АЛЮМІНІЙОВІ ДАШКИ НАД ВІКНА,
двері, охоронні вікна, жалюзі, веранди. Найкраща якість по найбільш поміркованих цінах.
KING INDUSTRIES
1022 Yonkers Ave., Yonkers, N.Y.
Phone Beverly 7-8500

ARDSLEY ART CENTER
Ardsley Square, Ardsley, N. Y.
Артистичні матеріяли (hobbies) Pittsburgh фарби і папір на стіни. Рами до образів.
За найліпшим тел.: DO 3-5350

ШЕНШИЛІ
Високоякісні плідники, готові швидко доставити молоді. Продається за приступну ціну.
SILVER BLUE CHINCHILLAS
HUbbard 7-6026

Рекомендуємо
NICHOLAS BROS.
Двох юнаків з Йонкерсу.
Радіо, Телевізія — Продаж, Направа — Опони — Лямпи. Наші ціни найнижчі. Наш товар і обслуга найкращі.
102 Ashburton Avenue
YO 8-0441

● AUTO ●

НИНІ НАЙКРАЩЕ КУПНО!!!
1952 FORD $1,175.00
6 циліндрів, Custom 4 дверей, радіо, огрівач
1950 MERCURY $695.00
Club Coupe, радіо, огрівач
1951 STUDEBAKER $750.00
Champion, 4 дверей, радіо, огрівач
1951 NASH $750.00
Statesman, Hydra., 4 дверей, радіо, огрівач,
● ЛЕҐКІ СПЛАТИ — ВИМІНА З ДОПЛАТОЮ ●
EICHLER MOTOR CORP.
55th Street & Hudson Blvd. North Bergen, N. J.

● REAL ESTATE ●

НА ПРОДАЖ 140-акр. фарма при Macadam дор. 27 стовпів, стайня на молоду худобу, курник на 1,200, сайло. Модер. 7-кімн. дім, автом. коминок на оливу. Електр. і вода до всіх будинків. Збіжжя. Ціна $12,000, з товаром і знаряддям $18,000.
MICHAEL O'KREPKI,
Berkshire, New York.
Phone: Newark Valley 48F42

BEECHHURST — $35.000
Чудов. в старо-англ. стилі мур., камін. дім. 70x100, ґараж на 2 авта, викін. підвал, прибиральня. 1-ий повер: велик. центр. заля, кухня, їдальня, TV кімн. прибиральня. 2-ий повер.: 4 великі спальні, 2 лазнички, туші, кедрові шафи, відокремлено. За попереднім умовленням вечорами і у „вікенди".
Bayside 9-4625 Flushing 9-4305

ELMHURST, L. I. — 1 ФАМ. $15,500 готівки.
Ascension Parish, відокремлений 6 кімнатний, великий ґараж, ґазове огрівання. 1 вул. до публ. школи, 2 вул. до парох. школи і 8th Ave. субвею (1 fare zone).
Власник HI 6-4937

ASTORIA, L. I. — 2 фам. дім на 38x162 площі. В дуже доброму стані. 7-річний з цегли, напів відокремлений. Два великі 4½ кімн. мешкання можна зайняти негайно по закупі. Повні сутерини та інше $20,750. Без посередника.
Кличте RA 6-8833 між 9-11, 5-6

МАНСАРДА ДО ВИНАЙМУ
146 St., близько 3 Ave, Bronx. Догідне місце на паркування. 700 s. ft. $75 місячно. Багато світла й воздуху. Надається на бюро або легку фабрику.
Тел.: MElrose 5-3573

ASTORIA, L. I. — 6 ФАМ. ДІМ, всі удогіднення, 6-5-кімнатних мешкань. 1 мешкання для власника. — Ціна $24,000.
LOUIS ZIEGLER, Broker
29-28 — 41st Avenue
Long Island City
ST 6-0176—вечерами AS 8-6260

НА ПРОДАЖ ЛЬОТИ
Добре положення в бізнесовій дільниці на Мейн вул в Менвіл, Н. Дж. Заінтересованих прошу телефонувати кожного дня по 5 год. попол.
LE 6-5289

BUY THE UNITED STATES SAVING BONDS

МУЖЧИНИ, ЖІНКИ
Якщо ви не вдоволені тим що не можете втішатися виго дами, які вам дає ПРИРОДА тому, що вам їх замало або не до вподоби, з недостачі належних вітамінів в щоденній дієті го прочитайте оце.
Вас повинні спеціяльно цікавити вістки від тих, що мали найбільші добродійства з уживанням формули, знаної як TRI-X. Це та формула, якої щоденна доза дає більше ніж мінімальне запотребування для дорослих деяких загально признаних вітамінів.
Якщо ви відчуваєте, що ви теж можете скористати з такого складника, то ви будете раді довідатися, що ви можете дістати потрібну кількість, коли вишлете оцей вирізок до OREGON DRUG PRODUCTS, Dept. 3, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам негайно пачку вартости $3.50 відворотною поштою. Не потребуєте посилати грошей з замовленням. Заплатите поштареві при доставі.
Ім'я ____________
Адреса ____________
Місцевість ________ Стейт____

● РОЗШУКИ ●

Пошукую Степана КОНИКА, походить з Галичини. Приїхав до Америки з Німеччини 1949 р. Хто знав би про нього, або сам, прошу зголоситись до:
SERGIE MAKARENKO
c/o N. Moroff
Brick-Yard Rd. Freehold, N. J.

● НА ПРОДАЖ ●

ВЖЕ Є — свіжий, чистий, правдивий пчільний мед з конюшини і липового цвіту. Заходіть до Сурми по мед. Пересилаємо лише 5 ф. Ціна $1.50, з пересилкою $2.00.
SURMA
11 E 7th St., New York 3, N. Y.

● КОСМЕТИКА ●

КОСМЕТИКА
До набуття різні креми; від плям, веснянок, прищів, затовщення, вугрів та на загальну поправу цери.
M. MALA
3510 W. Evergreen Ave.
Chicago 51, Ill.
Заступництво на Ню Йорк й околицю:
Фірма "ARKA"
48 E. 7th St., New York City
Тел.: GRamercy 3-3550

КНИЖКА И ЧАСОПИС — НАЙНЕОБХІДНІШІ РЕЧІ В ДОМІ КУЛЬТУРНОЇ РОДИНИ

МАНА
Цікава повість з життя підсовєтської інтелігенції!
ЦІНА $1.50
Замовляти в книгарні „Свободи" на адресу:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

СИВЕ ВОЛОССЯ ЩЕЗАЄ
БЕЗ ФАРБУВАННЯ
Чудовий препарат можна тепер дістати, щоб повернути сиве волосся до природної темної краски, наче магічним способом. Коли уживати його кожного дня на короткий час, він поступово і чудесно перемінює сивий вигляд на природний колір. Темне волосся дає вигляд молодости.
Якщо ви хочете випробувати цей дивуючий препарат без риску, то вишліть оцей вирізок до TRYSAN CO., Dept. 67, Peekskill, N. Y. Звідти вишлють вам 2 півтретя-долярової вартости пляшки за $4 з додатком Федерального податку в 40 цнт. Це знижка в $1.10 на правильній ціні. Якщо, після ужиття згідно з вказівками, ви не будете задовільні з якихнебудь причин, вам звернуть повну грошеву заплату.
Ім'я ____________
Адреса ____________
Місто ________ Стейт ____

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна і найкраща.
У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2. N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
REASONABLE PRICES
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами
В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

Читайте новий роман
ДАРІЇ ЯРОСЛАВСЬКОЇ
В ОБІЙМАХ МЕЛЬПОМЕНИ
● Це — захоплююча розповідь про наснажену боротьбу однієї людини проти застою і побутового сприймання мистецтва. Це історія гурту людей нашої доби, пам'ятник тим, що стояли і стоять на службі Мельпомени — музи театру.
Ціна $2.00
Замовлення з належитістю слати:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

НОВІ ВИДАННЯ:
„В ЙОГО ТІНІ" Нарис П. Сагайдачного $0.75
„КОБЗАР" Т. Шевченка (повне видання) в оправі $3.00
Замовлення враз з належитістю надсилати на адресу:
"SVOBODA", P. O. Box 346. Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 3325. Идучи за ним.

ON LEAVING THE QUEEN, TARZAN TRIED TO PLAN HOW TO SAVE DORIA FROM NEMONE'S INSANE JEALOUSY.
THEN HE SAW RONDAR, HIS COMPANION OF THE ARENA, APPROACHING. RONDAR'S FACE WAS BLANK. HE SHOOK HIS HEAD SLIGHTLY AND GLANCED ASIDE.
AS RONDAR WAS ABOUT TO PASS, HE JOSTLED TARZAN ROUGHLY. "DON'T RECOGNIZE ME," HE WHISPERED. "FOLLOW ME."
A QUICK GLANCE AROUND ASSURED TARZAN THAT THE MEETING HAD NOT BEEN OBSERVED AND HE FELL IN BEHIND RONDAR.
Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

Залишаючи королеву, Тарзан пробував плянувати, як врятувати Дорію від божевільної заздрости Немони.

Тоді він побачив Рондара, свого компаньйона з арени, який надходив. Рондарове лице було стурбоване. Він легко схилив свою голову і зиркнув набік.

Коли Рондар вже мав його минути, він брутально штовхнув Тарзана. — Ви мене не пізнавайте, — шепнув. — Идіть за мною.

Швидкий погляд кругом запевнив Тарзана, що цієї зустрічі ніхто не завважав, і він пішов за Рондаром.